Z.

Theodorus de Mayerne
Eques, Baro in Aubonne
Consiliarius, et Medicus Primarius
Regis, et Reginæ Magnæ Britanniæ

THEOD. TVRQVETI D. DE MAYERNE,

Equitis, Baronis in Aubonne, Consiliarij & Medici primarij

REGIS & REGINÆ MAGNÆ BRITANNIÆ,

TRACTATVS *DE* ARTHRITIDE.

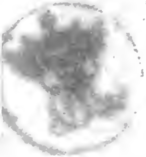
Accesserunt

Eiusdem Consilia aliquot Medicinalia.

Emittente THEOPH. BONETO, D. M.

GENEVÆ,
Typis Francisci Miege.

M. DC. LXXIV.

LECTORI S.

MVltis iam pridem & mihi in votis fuit ut quæ Nobiliss. & Excellentiss. Theodorus de Mayerne, Medicus vere Regius, fama super æthera notus, scriptis consignavit, maximo vero Reipublicæ Medicæ detrimento hactenus latent, in lucem prodirent: Consiliorum chiliadem, (vel centurias decem) ab illo congestam esse, digestam, & prælo ante obitum destinatam à fide dignis mihi narratum: Cum omnes spe excidant, nec desideriis satisfiat, ob hæredum altercantium litem nondum diremptam, a quorum concor-

dia tanti beneficij vſura affulget, ἀποσῶ αϐμάπον hoc Tractatum ſcilicet de Arthritide, cum Conſiliorum decade, publici iuris facere ſtatui, iniquum ratus premere, ac privatis vſibus ſervare quæ in plurimorum commodum cedere poſſunt. Eos obteſtatus, apud quos talia deliteſcunt animo benevolo, quod Medicum ingenuum decet, ea proferant omniumque gratiam hoc pacto demereantur.

Hoc

Hoc Libello continentur.

9 *Consilium Ad carunculam in meatu vrinario pro Nobili quodam.*

10 *Consilium in peste*, Gallice conscriptum.

11 *Aliud Consilium in peste, a Medicis Regiis oblatum Ludovico XIII. Galliarum Regi*, Gallice scriptum.

12 *Consilium in gutturis constrictione a fumis melancholicis ex Hypochondriis elatis, pro Medico Clarissimo, Excellentissimi Domini Bouvard Archiatri Regij*, Gallice datum.

13 *Aliud Consilium in eodem affectu pro eodem viro, Clariss. Dom. de Ardnynes de S. Iaques, Nosodochij Parisiensis Charitatis, Medici.* Gallice scriptum.

TRAC-

TRACTATUS
DE
ARTHRITIDE
Gallice conſcriptus.

INTER affectus qui humano corpori infeſti ſunt, illique præmaturum exitium, diſſolutionemque ante fatalem terminum portendunt, Arthritis maximè omnium in commiſerationem trahit, vel eo nomine quod perperam à pleriſque morbis qui curationem reſpuunt annumeratur: hinc ægris à medentibus prognoſtico derelictis, horum cura in mitigationem ſolum & ſedationem doloris incumbit, per topicorum admotionem, ſatagentium prius languentium votis annuere quam officium explere: Medicorum quippe plerique

famæ consequendæ potiores partes habent quam ægrorum sibi commissorum salutis; atque compescendis eiulatibus intentos, de valetudine integra restituenda ne cogitatio quidem subit.

Sed si intima mali natura ad examen reuocetur, id proculdubio in leuiorum censu non est; cujus scilicet causæ lento & testudineo gradu progredientes, sensim incrementis augescunt, effectu non prius se prodente, quam tanta partibus inducta sit praua διάθεσις ab inclusis humoribus, atque per crebros in diæta errores, vitæque intemperantiam, ad fastigium deducta, vt ægri in confinio & præcipitij margine constituti, magnitudinem glomeris reuoluendi intuiti, longitudinéque viæ, quam versis vestigiis terere necesse habent, quo ad pristinam sanitatem regressus fiat, perterriti, spem omnem abjiciant, remediíque omne genus auersentur: Adde his Arthritidem diuitum & Magnatum domicilia quærere, ibique statiua ponere, quorum imperio (si ita Diis placet) omnia parent, adeo vt obedientiam

tiam ab iis vix extorqueas & assensum in obseruationem præceptorum ad salutem requisitorum; Non tamen verosimile est Deum naturam nouercam creasse, atque præsidiorum adeo inopem, vt quispiam extet morbus (cuius ὕπαρξις in mera priuatione non consistit) qui curationem nequaquam admittat: Si vero singularis morbi indoles, eiusúe causarum curationi obstet, enitamur illis opem ferre qui præceptis medicis obtemperare non renuunt, aut saltem atrocitatem dolorum mitigare, vel crebrum paroxysmorum recursum inhibere, ac tandem præcaueamus ne partes officij soliti intermissione & otij diuturnitate torpeant, ac vsui, cui destinatæ sunt, ineptæ euadant: Eos enim scopos Artem posse assequi certissimum est, quouis in subiecto, si modo sanitatis limites non omnino prætergressum sit, atque remediorum admouendorum efficaciæ adhucdum capax sit.

Quo Arthritidis natura in apertum veniat, floccifacienda est humorum in quatuor partes distributio, qui quam-

vis per excreta ex humano corpore distincti apparent, altius tamen mens dirigenda est, atque perpendendum omnia corporis excrementa sal'in sese admittere, speciatim liquida, qualia sunt vrina & sudor, quorum tenuioribus partibus in halitum discussis, hypostasis salina superest: Hinc inferre licet Sal, quamdiu intra metas & proportionem à natura constitutas consistit, innoxium esse, vbi verò illas transgreditur & redundat, siue id liquidum sit, resoluenti suo remixtum, siue inde exiliat, concretione facta, non sine damno congeri: Non secus ac in macrocosmo varia occurrunt Salium genera, quorum alia dulcia sunt, vt saccharum: alia acida, qualia vitriolata: alia amara, vt fuliginosa: alia vere salita, qualia sunt marinum, gemmeum: alia volatilia, sicut Armoniacum: alia insipida, cuiusmodi sunt quæ in lapides, tophos & calculos coalescunt: Similia in microcosmo gignuntur, Tartarea dicta, quæ iuxta proprietates & indolem natiuam morbos generant à Tartaro nomenclaturam accipientes;

cipientes; quorum, habita ratione materialis causæ ac propriæ dispositionis, duplex constituendum genus, aliud ab eius solutione originem trahens, alterum ab eiusdem coagulatione & concretione: quam dispositionem fouet iuuatque multum partium diathesis, in quibus agens natiuus calor, iuxta gradum propriæ earum essentiæ, mixtionisque essentialis, is ea salia dissoluit, vt in hydropici iecore; vel concretionem promouet, sicut in renibus & vesica, in calculo obnoxiis.

Dimissis quatuor primis Elementis, transeamus ad eorum succedanea, quæ à Spagyricis (sublunaria corpora Vulcani sui ope in principia resoluentibus) ad tria reuocantur: Quicquid est aqueum & volatile Mercurium vocantibus quicquid pingue & ignis rapax, Sulphur appellantibus; omne terreum; ab impura terra mortua secretum, Salis nomine donantibus: Hoc Sal naturæ balsamus est, quo corpus exutum proculdubio putrilagine occupatur: Porro, cùm triplicis substantiæ dissolutio nullo non tempore

fiat, ea principia instaurari & reparari postulant, quod ex iisdem nutriamur ex quibus constamus: Substantiæ verò elementares, quas ad sustentationem nostri assumimus, variæ quoque sint in compositione & temperatura, vnumque è dictis principiis præ cæteris exuberet in quouis alimento, Necesse est vt quisquis cibis vtitur, in quibus sal radicale redundat, is in se augmentum eiusdem principij experiatur.

Atque hic mirari liceat Diuinam Prouidèntiam, quæ serosum humorem primæ concoctionis excrementum liquidum esse voluit, in qua, cùm alimenta in chyli formam liquescunt, secretio fit trium substantiarum,ac sal protinus dissoluitur ab eo ichoroso liquore,qui sanguini admixtus huic vehiculo est, hinc ad minimas partes transmissus, illis est vice balsami: residuum vrinæ lixiuium constituens, per loca eius excretioni dicata effluit: Si quid illius inutile superfluit, peracta tertia concoctione, per sudorem exprimitur, vel per insensilem transpirationem exitum

quæ-

quærens, in sordes crassas cuti adhærentes facessit.

Et hæc contingunt in coporibus bene constitutis, quorum facultates vigent, functionesque inculpatè eduntur: At si vitio partium, vel diætæ erroribus natura opprimatur, secretiones & excretiones lente & vitiose perficiantur, necesseest sal illud congeri, quod quantitatem eam superans, per quam instar balsami partes à putredine vindicat, tunc vellicat doloresque excitat, ac partes inflammat, quocunque deferatur & subsistat, quamtumuis forma sit liquida & dissoluta instar muriæ, Cæterum, cum naturalis proportio, quæ inter dissoluens & id quod solutum est, ejusmodi sit, vt subtilissimus liquor subquadruplam tantum ejus partem admittere possit, si exsuperet in prædicto seroso latice, necesse est id in viis cæspitare, in quibus in calculos diuersimode concrescit, pro natura prædominantis salis; Sed hic perpendendæ veniunt concretiones variæ quæ contingunt in terræ visceribus, quin etiam eæ quæ fiunt ar-

tis ope: aliam enim formam induit alumen cum concrescit, aliam nitrum, aliam sal marinum, aliam item armoniacum: Imo, qui à salium coagulationibus ad eas quæ in lapidibus & marcasitis contingunt transitum fecerit, ille quasdam deprehendet ad Geometriæ leges tam affabre effictas, vt ars à natura superatam se esse fateatur necesse sit.

Ex dictis inferre licet morbos Tartareos, sobolem esse dispositionis cuiusdam natiuæ generantis, vel potius ab alimentis efficaciter segregantis, retinentis &c, vt ita dicam, assimilantis sal illud quod Tartarum vocamus; vel potius vitij, malæque indolis prædictorum alimentorum inconsulto ingestorum, facultatum tonum superantium, functionesque deprauantium, quas tandem ad frequentem eiusmodi causarum procatarcticarum concursum obrui & opprimi necessarium est: Proinde eiusmodi morbi, vel Hæreditarij sunt, à parentibus labe inquinatis in liberos transfusi, vel Accidentarij, propria culpa nobis ingeniti.

Iuxta

Iuxta id philoſophicum dogma, hæc ſtatuatur Arthritidis definitio, quod ſit, Dolorifica ſolutio continui ligamentorum, partiumque neruoſarum, & ſenſibilium, artus omnes circumſtantium, inducta à qualitate acri & mordicante Tartari cujuſpiam, aut Salis à maſſa ſanguinis ſecreti, ac illud cum proprio vehiculo, ſeu ſeroſo humore tranſmiſſi, vtpote nutritioni inutilis & in carnis concretionem inepti, ad partes maxime debiles & ad ſuſceptionem idoneas.

Ea definitio vnicam Arthritidis cauſam agnoſcit, futilemque eſſe illius diuiſionem in calidam & frigidam oſtendit; Non eo tamen inficias arthriticos dolores mitigari contrariorum admotione, ſed ſciendum ad partem dolore afflictam concurrere in ſubſidium ſpiritus, ſimulque humorem, quem temperies corporis genuit, cæteris prædominantem: Sic in temperamento pituitoſo, albicant partes dolentes, ac ſine inflammatione tument; In ſanguineis & biliosis atroces ſunt dolores, qui præ-

ceps remedium exposcunt: At in quauis arthritide nunquam desinunt dolores, (de narcoticis non loquor) quin sal doloris parens, vel liquore aliquo miti diluatur, (bona instituta diæta, vt vini abstinentia & vsu potionum aquea vi præditarum, quales in paroxysmo assumunt arthritici) vel diversione facta irruentis cum impetu humoris, sal illud, si volatile sit, in habitum discutiatur; vel tandem remediis internis, e. g. sale Saturni aut Tartari, temperetur & mitigetur.

Missas facio opiniones eorum qui originem Arthritidis a Iecore aut Cerebro repetunt: mea sententia prima causæ materialis scaturigo est in ventriculo, quæ postmodum inde derivatur & passim diffunditur per vniuersum venosum genus, ac mediante causa efficiente, habituali reddita iis in partibus, (vel hæreditario iure, vel erroribus diætæ), acrimoniam contrahit ac se insinuat iis, vt pote summe debilibus, ad excipiendum & patiendum pronis minusque resistere aptis.

Non

Non autem omnis articulorum dolor Arthritis dicendus eſt, ſed is demum qui genitus ab eiuſmodi cauſis Tartareis, talem effectum parit, ſumma partibus inducta debilitate, dolore deſinente.

Arthritis quædam vaga eſt, Anglis Ninning dicta, erratica, nulli articulo parcens, ſed ſingulos ſucceſſiue innadens, plures ſæpe ſimul occupans, cuius terminus, finita inflammatione, ab Hippoc. quadrageſimo die circumſcribitur: Oritur ea a generali humorum cataclyſmo, in corporibus plethoricis, ſeroſis humoribus redundantibus, qui cavitatem articulorum ſubeuntes, partium adiacentium tenſione potius quam acrimonia moleſti ſunt. Huiuſmodi vitioſa diatheſis in diſquiſitionem huc non venit, quam ſolvunt frequentes phlebotomiæ, vel inſignes vacuationes, per hydragoga, facta revulſione & ſubductione humoris peccantis.

Dimiſſo hoc affectu, tranſeamus ad truculentum & rebelle malum, Podagræ nomine ſpeciatim indigitatum,

quod Hippocr. alias ſanabile,alias inſanabile pronuntiat lib. 2. prædict. iuxta quaſdam conditiones, *De Podagra hac dico, quicunque aut ſenes ſunt, aut circa articulos calculos tophaceos concretos habent; aut ærumnoſe vivunt, aut ſiccam habent alvum, hi omnes ſani humana arte fieri non poſſunt, quantùm ego novi: ſanant quidem hos optime dyſenteriæ ſi ſucceſſerint, ſed etiam aliæ eliquationes valde proſunt, quæ ad internos locos repunt: Qui vero iuvenis eſt & circa articulos nondum tophaceos callos habet concretos, & accurate vivit, & laboris amans eſt, & alvum bonam habet, ad obediendum pro ſtudiorum ratione, hic ſane Medicum intelligentiam habentem nactus, ſanus fieri poterit.* Ego autem, innixus Oraculo Summi Viri, exiſtimo Podagram, etiam in eo cui iure hæreditario imminet, nedum in omni ſubiecto, poſſe impediri & præcaveri, ſcilicet in primordiis ſuis, & priuſquam aliquod ſedimentum tophaceum reliquerit ac depoſuerit in articulorum loca cava, ac gluten eorum nativum in calculum eius efficacia indu-

ruerit.

ruerit; Illam inquam, censeo curationis capacem esse: Effatum specie temerarium, verissimum tamen, si modo Arthritici primo aphorismorum parere velint, per quem non tantum Medicum decet officio fungi, sed & ægrum & assidentes, atque causæ externæ ad eandem curationem conspirare debent.

Quoad præcautionem, perfunctorie eam exequitur Galenus, existimans purgationes & sanguinis missiones, vere & autumno celebratas, satis esse, accedente recta vivendi ratione, non modo ad eam præcavendam, in his qui ab ea hactenus immunes fuere, verum etiam in iis quos iam aliquando invasit: Addamus vero plurimarum aliarum rerum concursum requiri: Diæta primas sibi vendicat, atque ex alimentis eligenda euchyma & eupepta, facessere iussis quibuscumque glutinosis, tartareis, sale impregnatis, & iis quæ facile coagulantur. Eorum species petantur è libris, qui regulas continent vtilium vel noxiorum.

Potus maximum hic momentum

obtinet, qui cum diluendo cibo inserviat, ichorosi excrementi (de quo actum) collectioni materiam præcipuam præbet, Is si Tartareæ ejusmodi materiæ plurimæ particeps est, proculdubio per similitudinem substantiæ ad se allicit eam quam alimenta continent, ac proinde podagræ generationem promovet; Constat enim potiones viscidas, quales sunt zythum & cerevisia non rite defæcata, ad coagulationem aptas esse, ac facile calculum parere. E contra tenuiores potus, maxime simplices, atque quibus minimum salinæ materiæ inest, minus pronos esse in generationem eiusmodi mali: Hinc raro aquæ potores, modo sincera sit, in podagram proclives sunt, præsertim divites: qui curiositatis ergo in fontes, e quibus aquas hauriunt, silices fluviatiles tersos & nitidos coniiciunt, hi limo mucilaginoso, quem secum vehit aqua, terræ venas perfluens, obducuntur, removenturque iniectis aliis: Vel vtuntur aqua pluvia cisternis excepta, sabulo repletis, Hydromel ex aqua

cœlesti

cœlesti paratum, rite depuratum, accedente fermentatione donec limpidum fiat, nec quicquam in fundum deponat, insignis vtilitatis est, imo medicamenti vim adipisci potest, adiectis herbis cephalicis, neuroticis & arthriticis, quales sunt betonica, iva arthritica, & moschata, primula veris & similes: Vinum nimia copia assumptum, turbidum, non exactè à fæcibus depuratum, & a suo Tartaro liberatum, summè noxium est, tum quia a continuo illius vsu & immodico dissipatur calor nativus, tum concoctio in ventriculo impeditur, præsertim carnium, quæ in eo liquore indurescunt: iecur offenditur, sanguis acris simul ac serosus gignitur, cerebrum debile redditur, neruorum robur infringitur, catharri cientur, quorum materia in suprema illa regione condensata, perpendiculariter in subditum corpus decumbit, & devastat quicquid obvium est & maxime debile.

E vinis alia polyphora sunt, & quanquam diluta linguam vellicant: eius-

modi tartaro vitrolico abundant, acido, pontico, pungente: Alia generosiora, plurimóque spiritu pollent, quorum robur ab admixta aqua cito retunditur: hæc cerebro præsertim infesta, vt priora artubus: Ars modum excogitauit quo vaporem noxium vino demeret, id transcolando per instrumentum vitreum duplex, dictum Gallis *Montevin*, eóque ingenio Tartaro superfluo priuant, infuso aliquo liquore præcipitandi vi prædito, quale est oleum Tartari, (cuius ope vinum ad acorem vergens dulcescit) lithargyrii solutio, vel saccharum plumbi ex aceto factum: crystalli calcinatæ solutio per crebras in aqua vrticæ extinctiones & reuerberationes cum spiritu acido terebinthinæ, s. a. sed durum est & tædiosum medicato cibo & potu in pastibus vti: Qui vino sibi temperare non poterit, eligat quod minus noxium, & oligophorum est, optimè id diluat, neque vltra necessitatem ingerat, abstinendo quoque à copiosiore cibo: Hæc sanitatis prima sit lex, non satiari cibis, nec ventriculum gra-

uare, vires eius superando superflua πλησμονὴ quo calor natiuus in obiectum sibi commissum sine molestia agat, quod ἡγημονικὸν est; neque etiam nouus ingerendus cibus priore nondum concocto: hic esto simplex, cuius præcipuum condimentum sit fames: eam reuocando, si deficit, mediocri exercitio horis debitis instituto, ante, non immediatè à pastu, cuius ope excitatur calor sopitus, non secus ac sopitus ignis cinerum agitatione reuiuiscit.

Sed quandoquidem exercitij mentio iniecta, cuius essentia est in motu, accersantur huc frictiones tum totius, tum artuum, quæ poros reserant, exhauriunt suppressas superfluitates caloremque ad partes, functionum omnium opificem principem & instrumentum facultatum reuocant: Porro, cùm nullum alimentum non aliquid impurum in se contineat, quod in excrementum facessit; in id elaborandum quo superuacanea excludantur per vias naturales, quantitate conuenienti & opportuno tempore: quod si natura cæspitet, arte ei succur-

rendum in id ſedulo incumbendo vt venter ſecedat, nec ventriculus vnquam impuritatibus ſcateat, ita vt primæ concoctionis reliquiæ vice fermenti non ſint, quod ſequuturo alimento acorem conciliet: In id conducent remedia quædam familiaria, vt pilulæ maſtichinæ, Macri, aloës varijs ſuccis imprægnatæ, ſtomachinis, epaticis, atque aliis leuibus medicamentis, quæ vocamus Eccoprotica. Maximéque refert perpendere an vrinæ & potus copia ſibi inuicem propotione quadam reſpondeant; alias potiones aliquæ aperientes & diureticæ certis temporibus & medicamenti forma aſſumptæ, atque extra paſtus, eximij vſus erunt, qualis eſt liquor vinoſus, qui ex baccis iuniperi exactè maturis, ope aquæ bullientis extunditur, addito pauco fermento, vel ſinapi, vt ſic eius fermentatio promoueatur; aut tantillo liquore rubeo qui è ſale tartari cum ſpiritu vini elicitur ſ. a. Mire quoque ſudorum prouocatio confert, ſiue mediante exercitio excitentur, ſiue in laconico, ſemel aut bis in menſe, iniectis ali-

aliquando : enematis, ventriculo cibis vacuo : Aeris extremæ iniuriæ vitentur, frigoris præſertim & humiditatis, ſedulo artus contra earum vim muniendo. Somnus & vigiliæ in mediocritate conſiſtant, exceſſus enim æque noxius eſt: De Venereis idem eſto iudicium, Podagricis ſummè infeſtis, quanquam, experientia teſte, humores ſalſi & nitroſi, quibus podagrici abundant, ad eiuſmodi conflictum crebro impellant : de quo quondam ſciſcitatus quidam, quod tempus illi foret opportunum? Scite reſpondit, cum quis ſeipſo debilior fieri cupit. Tandem ſi mediocritas ex vſu ſit in omnibus quæ corpus ſpectant, potiori iure in ijs quæ ad animum attinent eiuſque impetus, qui organis corporeis vſus, ea deſtruit & conſumit, niſi à Ratione motus eius regantur.

En ſuccinctam διαγραφὴν præcipuorum Canonum in diæta à Podagricis obſeruandorum, vel ijs quibus merito ſuſpecta eſſe debet podagra : Ad præcautionem adiungenda quædam remedia, præcipue vacuantia, quo infortunij

plenum illud malum in herba, vt aiunt, & in primordiis auerruncetur, subtrahanturque illius causæ priusquam in actum erumpant, ac obsideant partes in quas tyrannide sua & laniena sævire solent.

Vomitus Podagræ prophylacticum præstantissimum est, qui potest provocari emeticorum ope in plenitudine insigni, vbi iuncturæ admodum laxæ, & morbus præ foribus est, atque vbi Podagricis (qui alias insultus sustinuit, vel nondum expertus est) sui est iuris, Medici imperio non parens, sed genio in valetudinis incommodum plerumque indulget.

Ex vomitoriorum classe, hoc vsu tritissimum est, successu nunquam irrito exhibitum, scilicet infusio croci metallorum, in alkool redacti, optime loti, macerati in duabus tribusve vnciis vini albi per horas 24. exhibendo eius colaturam cum ℥j oxymelitis simpl. mane, vacuo ventriculo, dato pauco iusculo pingui, post singulos vomendi impetus. Id genus remedii vim suam cum

aliqua

aliqua violentia exſerit: ideo non æque omni corpori conueniens eſt, ſed illi ſolum quod rite à natura ad id eſt comparatum: malum vero radicitus tollit, neque vnquam fruſtra præbetur, & quamvis comite aliqua moleſtia, innoxium tamen eſt, modo tempeſtiue exhibitum. Vitrioli albi depurati drachma vna, in aqua hordei diſſoluta, aut cum conſerua aliqua exhibita, ingeſto deſuper eiuſdem aquæ magno hauſtu, cui multa liquiritia incocta ſit, eluit, ſimulque roborat ventriculum in mollioribus corporibus, ac vbi humor è penitioribus partibus non eſt eliciendus: valet quoque emulſio viginti quinque aut triginta granorum Cataputiæ maioris, additis duabus vel tribus amygdalis, facta cum iure pulli & tranſcolata, aut aqua hordei ſaccharo dulcorata.

Eſt aliud vomitionis genus, vtiliſſimum minuſque moleſtum: cuius ratio vt teneatur, in memoriam reuocandum quod ſuperius dictum, primitivam Podagræ materiam in ventriculo natales

habere: Ex Arabum consilio inebriari semel in mense convenit: quod non indecens est, modo porcorum natura non induatur, & rationis vsus superstes sit. Quadrat eiusmodi præceptum in helluones, qui omnia sine discrimine vorant: Semel ij aut bis in mense ventriculum vltra morem infarciant, ingestis quibusvis promiscue cibis, pinguedine præsertim, Superhausto qui libuerit liquore, solito liberaliori: Sic saburrati per horam quieti stent, demum semihoræ spatio lente deambulent, tandem indito in fauces digito ventriculum ad subversionem sollicitent, & ad excretionem, non modo ingestorum ciborum, sed etiam mucilaginum congestarum, illiusque parietibus iam pridem affixarum & adhærentium; quæ a pastu ad provocatum vsque vomitum alimentis sese immiscuerint, ab assumptis liquoribus & potu dilutæ; natura in singula quavis concoctione tentante colligere quicquid ventriculi spatio continetur, ac illi chyli substantiam & formam inducere, deinceps in sanguinem

nem transmutandam; In quibusdam longius requiritur spatium, vt ad summum bihorium, prout ventriculus tarde chylificationis munus obit; Quoad motum ante vomendi actum requisitum, sufficienter ostendit navigatio, monente Hippocr. ab illo iuvari & promoveri eiusmodi vacuationem.

Præter vomitum purgatio quoque corporis necessaria est, præmissa prius præparatione per remedia leptomeria prædita & spirituosa quæ ἀκρότητας ejusmodi Tartareas adoriantur, qualia sunt spiritus acidi Vitrioli, Sulphuris, Salis, qui ex quovis liquore, conservis, aliisve propinari possunt; Tartari tum cremor, tum spiritus, tum sal, materiam ad exclusionem parant.

Cathartiea podagricum humorem respicientia vere sint hydragoga, quorum immensa est sylva: Syrupus de rhamno adversus id malum specificum est, immediate ante cibum sumendus, dozis sit vnciæ duæ aut tres: Cremor Tartari, additis quindecim, duodecim aut decem granis extracti scammonii,

in aqua rosarum præcipitati, simul in vino albo dissolvendo, ex iusculo sumendo, addita gutta olei e cinnamomo stillatitii, evadit remedium vtilissimum: Cydoniatum laxativum, Lugdunense dictum, eiusdem est efficaciæ: valet radix Gialapa ex vino albo sumpta, drachmæ vnius quantitate aut scrupulorum quatuor, vtile & iucundum est remedium: Non minoris emolumenti sunt Ebuli grana, eorumque oleum per ebullitionem aut expressionem elicitum: singulariter commendatur Electarium Caryocostinum: Sed omnium remediorũ potentissimum est Mercurius dulcis, cuius scrupulus vnus felicissimo successu exhibetur, additis, stimuli gratia, ne moram trahat in corpore, xx. aut xxv. granis massæ pilul. cochiarum minorum fideliter dispensatarum, & correctionis gratia aliquot auri foliis, guttisve oleorum destillatorum rorismarini, anisi aut cinnamomi.

Generosiorum remediorum ne creber esto vsus, sed tantum tempestatum,

tum, vernæ aut autumnalis, initio: Vomitus, vt ante dictum, frequenter esse debet, & maxime pilularum vsualium nominatarum.

Ad vacuantia pertinet Nitrum, educet id per renes & vesicam substantiam Tartaream, quæ facile coit in calculum in iis qui ad podagrum vergunt: assumitur declinante Luna ad drachmæ vnius vel alterius quantitatem cum aqua hordei vel saccharata: Tandem Antimonium fixum deaphoreticum, Crolliano modo præparatum, sudores promovet, in laconico vel lecto exhibitum, ex sapa vel roob granorum sambuci, semel aut bis in mense, pro corporis plenitudine, aut si in diæta gravius erratum sit.

Quoad cætera, *Zocoli, brocoli, buon capello, pochi quadrechi menco ceruello*; Et, vt adagio fertur, Cura vt caleant pedes & caput, cætera, brutorum vitam agas, i. e. horis commodis pastum ineas, vitata plenitudine. Qui prædicta observarit, quanquam insitam ad podagram propensionem habeat, vix eam

incurret, modo ex ordine & cura adhibita id fiat.

Tempestivum iam est iis opem ferre qui actu hoc morbo affliguntur; iis autem manifesto solatio posse succurri experientia crebra mihi compertum est: vel paroxysmis mora iniecta, vel crebro insultu eorum prohibito, vel accisa eorum longitudine, dolorumve atrocia mitigata, aut citius restituto robore artubus partibusque à diuturno malo debilibus.

Ad horum tutelam, præter generales easdem & necessarias indicationes, 1. vacuanda materia tartarea, initium ducendo ab ipsa origine, scil. ventriculo, 2. eadem præparanda per omne temperantium genus, 3. materia præparata per imum ventrem excludenda: 4. maxima eius pars per vasa excretioni vrinæ dicata exhaurienda; 5. Præterea superfluum per exsiccantia & absorbentia dissipandum: 6. procuranda, per interceptionis viam, consumptio eius quod medicamentorum vim eludet. 7. retundenda salis acrimonia in partibus patien-

patientibus: 8. id invapores ſolvendum quamdiu ſub forma manet liquida, 9. ſi neceſſitas ingruat, idem fixandum & congelandum in ſua ſcaturgine, 10. Dolore acrius vrgente, narcoticis is ſopiendus, quod forte paradoxum quibuſdam videbitur, 11. vnum inter & alterum inſultum articuli firmandi, quo minus fluxioni in poſterum opportuni ſint, ſtrenue roborantibus poſt paroxyſmum vſurpatis: 12. ſi liceat, dictæ materiæ & ſalia diſſolvenda, antequam omnino concreſcant & in ipſo, ſi licet, concretionis initio: Ad curationem enim nodoſæ podagræ, lapide Philoſophico opus eſſet, aut Medeæ balneo in quo ſenectam depoſuit Iaſon.

Præire cunctis debent Vomitoria, omnium quippe maxime neceſſaria, quorum enumeratio antea eſt facta: crebro autem an rarius in vſum ducenda ſint, docebit neceſſitas, aut diætæ ratio, ordinata vel ſuſque deque habita: convenit autem ſolum hic eradicans Emeticum, e croco metallorum aut vitriolo albo, quod nunquam non in

vſum duci debet; cum cętera ad præcautionem mali ſatis ſint in iis qui nunquam id experti; Convenit quoque ſæpius a cœna concitatus vomitus, ventriculo cibis prius gravato, cuius laborem nox ſequens emendabit, patientemque inſtaurabit; Semel ad minimum in menſe id vacuationis genus advocabitur, vt pote maxime efficax præſidium, ſaltem vere & autumno, vel neceſſitate poſtulante, cujuſque tempeſtatis initio.

Id vero annotatione dignum ſalia, Alkali dicta, quæ e vegetabilibus per calcinationem extrahuntur, acerrimos & pungentes ſpiritus edulcorare, inter quos Sal Tartari potentiſſimus eſt: Idem accidit in corporibus noſtris, quorum ſalia recenſita acuuntur tantum à ſubſtantiis eorum ſpirituoſis, quarum retuſo aculeo, ſalis corpus enerve & innoxium reſtat; Neque poteſt vlli noxius eſſe vſus ſalis Tartari cum iuſculo aſſumptus, vel conſerua aliqua betonicæ, chamæpithios, cichorij, ſub qualicunque tandem forma, Podagricis eximie conducit, non ſolum

quate-

quatenus temperat, ſed & evehit per vrinæ vias Salinam materiam & tartaream mali cauſam: Eundem prodent effectum ſalia chamæpithios, betonicæ, abſynthij, ebuli &c. Tuto intus aſſumitur ſaccharum Saturni cum conſervis appropriatis, actuque mitigat, indice guſtu, ſed Veneream cupidinem infringit, in commodum forſan podagricorum. Eiuſmodi remediorum exhibitio vltimis Lunæ diebus fieri debet, præmiſſis levioribus quibuſdam eccoproticis.

Purgantibus, podagræ maximè conuenientibus, ſuperius commemoratis, accedat hoc ſpecificum, Puluis ſcilicet noſter arthriticus, qui ſemel ſaltem in menſe, circa pleniluninm, cum maxime turgent humores, à drachma vna ad ſcrupulos quatuor, plus aut minus, pro morbi magnitudine, virium prę́ſertim ægri habita ratione, vſurpari debet: Qui ſunt plethorici & Podagra grauiter vexantur, ij quoque illum in vſum ducere poterunt, ſuſpectis prę́cipue tempeſtatibus, vno aut altero die ante noui-

lunium, ex pingui caponis iusculo, vino albo, cremore hordei, lactis sero, cuius haustum à sumpto medicamento ingerere conuenit: ℞. rasuræ cranij humani insepulti, turbith, hermodactyl. Gialapæ, sennæ, cremor. Tartari, dacryd. garyophill. an. ℥j misceantur ac in subtilem pulueremterantur: Bairus, Medicus Italus, laudibus extollit Caryocostinum, cuius simplicia cum maxime caleant, eiusque operatio paulo vehementior sit, vix vtile puto siccis corporibus, sed tantum summè frigidis & humidis; ita vt prędictus puluis vicem aliorum supplere possit, excepto Mercurio, cuius vim & energiam cæteris omnibus antepono: Actum supra de eum exhibendi modo, vehiculnm ei debetur quod cito operationem perficiat, quales sunt pilulæ cocciæ minores, similiaque purgantia colocynthidem admittentia, scammonium, elleborum nigrum, è quibus, si lubet, concinnari poterit extractum, pilulari forma, permiscendum Mercurio.

Si quos iam inuasit podagra, liberarij ab ea postulant, aut saltem mitius

tractari, ij post purgationes vniuersales triplicis corporis regionis, pro exigentia & gradu affectionis, præmissa dięta sudorifica, per annum subsequentibus pilulis vtantur, quibus quanquam sensibilis desit vacuatio, diutino tamen vsu nec interrupto, materia eiusmodi Tartarea cum vrinis euehitur, de qua toties actum: facultate demum omnino specifica, in quam semper intentum esse decet Medicum, cuicunque demum insistatur methodo, articulos roborant. ℞. pul. chæmæpit. ℥ß liquir. Hispan. ℥ij beton. ℥ ß ossium mespilor. ℥iij omnibus in puluerem subtilem tusis cum s. q. terebinth. Venetæ f. pilul. à ℨi ad ℨ ß & ℨij quotidie, tribus horis ante prandium exhibendæ, post deambulando aut leuiter se exercendo: Illius remedij basis est Chamępytis, quam nonulli simpliciter terebinthinæ remiscent, addunt alij betonicam, vsus vt supra: Exacto primo anno, vtendum hoc remedio singulo vere & autumno, spatio xxx. aut xl. dierum, effectu obseruato, ita vt si venter libere fluat, res naturæ commit-

tatur, remediiſque eo conſpirantibus: ſin pigra ſit, ſollicitetur pilulis vſualibus, identidem aſſumptis fortioribus purgantibus vt dictum; vitata interim vitioſa diæta, cauendoque ne quod vna manus adſtruit, altera deſtruat.

Abſorbentia ſiccandi vi polleant, qualitate manifeſta, cui ſi ſpecifica aſſocietur, præſtantior & vegetior orietur effectus: Oſſibus cuiuſcunque generis, crudis aut calcinatis, ea vis ineſt, ſed humana, ex iiſdem partibus quæ affliguntur deſumpta, efficacius agunt ratione ſimilitudinis. ℞. dictorum oſſium ℥iij c. c. crudi & calcinati an. part. ij. ocul. cancri ſubtil. pulueriſat. part. j. pulu. aut medullæ farinaceæ zarzæparill. part. IV. omnia in pollinem terantur; quibus, ſi lubet, adiici poterunt ſem. aniſi fœniculi, coriandri, cinnam. ſuccini, moſchi, ſed exigua quantitate ac ſolum ad gratiam guſtus: mane & ſero eius aſſumatur cochlear integrum, procul à cibo; cum deſtiterit podagricus ab vſu prædictarum pilul. chamæpithios, vel intermedio, quo eas non vſurpabit, tempore. Caute-

Cauteria brachiis inuſta, vel tibiis, humorem in articulos fluentem intercipiunt alióque deducunt, maximi ſolatij tum ad præſeruationem arthritidis, tum curationem, præſertim ſi ægri legibus diætæ non obtemperent, qua de cauſa ea admittere tenentur.

Succedant iam remedia doloris vrgentiam ſpectantia, ad quorum diſquiſitionem, ob ægrorum impatientiam, tormentique vehementiam Medicorum ſolertia impellitur: In memoriam reuocetur, quod prius dictum, materias ſalinas, acidas & mobiles, ſimul permiſtas ſeſe mutuo temperare: Eædemmet podagricum dolorem ſedant: Lixiuia è cineribus caulium, ſarmentorum cinerum clauellatorum, Tartari, ſimilibusúe ſalibus Alkali in mitigationem doloris concurrunt, maxime ſi vitriolica admiſceantur, in quibus latet anodinum ſulphur & ſal, potenti diſcutiendi vi præditum: vitriolum album in aqua ſtillatitia caulium diſſolutum: Plumbum natiua dulcedine mordacitate Sal podagricum exuit, exterius admotum

ex prædicta caulium aqua, vt & filicis, cuius sal in cineribus latens eximiæ est virtutis: Phlegma vitrioli albi, aqua spermatis ranarum, similesúe liquores, quibus perſæpe narcotica adduntur, duplici nomine vtilia sunt, qua sensum obtundunt (de quibus infra) & ope naturæ sulphureæ, qua temperant humorem.

Maxima pars eorum qui podagricis auxiliares manus porrigunt, cataplasmatis inepte vtuntur, vnde plus damni, poris cutis occlusis, quam commodi accedit; Referandi potius ij & in id elaborandum quo foras eliciatur id lixiuium, dum sub forma est liquida: Eum in finem vtendum aquis apoplecticis, tantopere ab Authoribus decantatis, conflatis è salibus & vitriolis supra memoratis, Oxoronia Zvvingeri, Aqua ex vrina & vitriolo diu simul maceratis, digestis per putrefactionem, egregiam opem fert: Eximia est ijs in doloribus camphora, aperit enim, penetrat, attenuat, digerit, halitúmque insensilem iuuat, mediante summa acrimonia: Ex aquis

aquis supradictis vtiliter admouetur, etiam in intensissimis doloribus: Vidi qui dissoluant opium, digerant, postmodum distillent, vtiliterque eiusmodi mixturam dolentibus articulis admoueant, etiam maxime vigente dolore: eius efficaciam augebit additio camphoræ: In id satis sunt hęc pręsidia, quanquam & alia non minus generosa afferri queant & præscribi. Somnus vacuationem omnem cohibet, excepto sudore: atque vbi fluxio vehemens est, doloresque intensi, nihil gratius & vtilius ad eum accersendum, nec quicquam æquiparandum venit Laudano, cuius duo, tria, quatuorúe grana possunt præberi hora somni, imo pluribus ex serie noctibus. Per quietem humores concoquuntur, natura vires resumit, & insurgit hostem superatura: Alia prostant somnifera laudani succedanea, sed istud cæteris palmam præripit.

Maxima Medicorum pars contra narcoticorum & stupefacientium vsum insurgit, eáque impugnat; quod non desint alia præsidia tutiora quorum ope

doloris vehementia demulceri possit, ac satius sit, ex ipsorum mente, eiulatus non compescere quam ægrum enervem reddere per eiusmodi medicamenta; Lepidum sane & plausu excipiendum excusationis genus, quasi vero per ea tam insignis imbecillitas partibus & ægro inuri queat: Revera intus assumpta narcotica, si dextre in vsum non flectantur, damni non sunt expertia, quippe quæ intempestiue data in cerebro congelationem quandam, vt ita dicam, pariunt, spirituumque quandam ἀκινησίαν, non mediante refrigeratione, sed fixatione, quæ sulphuris, luxuriantis in iis remediis, soboles est, vnde inducta immobilitate spirituum animalium, illorum influxus prohibetur, hinc mors per suffocationem sequitur: sed si viget atrox dolor, ab eiusmodi remediorum admotione nihil quicquam simile pertimescendum, cum certum sit dolorem, vel vna die vrgentem, maiorem nervis inferre labem & debilitatem, quam topicorum admotionem sex dierum spatio continuatam;

tam; Supponamus vero ſtuporem inde aliquem ſuperſtitem eſſe in partibus, mille præſto ſunt remedia eam labem eluere valentia, balnea, fotus, emplaſtra, laconica & alia quæ breui tempore id præſtant: adde his narcoticum fore innoxium ſuæ antidoto annexum: Omnes prope autores in vehementia doloris podagrici hyoſcyamum in vſum ducunt: ad opium quidam aſcendunt: ſi ſplen multum induruit cicutam illi innoxiè apponimus, quod & oculis vtiliter ſuperimponitur, quanquam cerebro proximis: Ego autem non vereor, comprobante felici eventu, in vſum ducere vtramque illam plantam cataplaſmatis forma, addita caſſia, camphora, croco, ſpermate ceti, atque axungia humana, quæ præſtantiſſimum eſt anodynum eo in affectu.

Sedato dolore ad roborantia accedendum, inter quæ vinum optimum, quod vt extus admotum partibus nervoſis vtile eſt, ſic intus aſſumptum maxime infeſtum eſt omnibuſque cerebri propaginibus.

Qui

Qui alias insultus arthriticos sustinuere, admittere necesse habent remedium quod siccandi vi roboret partes nervosas, quarum tonus & temperamentum nativum per similia conservari postulat: Paulus Aegineta, antiquus & doctus Medicus, podagricorum articulos linimento ex sale & oleo perfricat: conducit id remedium mitigatis doloribus, sed præstantissimum est in iis præcavendis: Paretur, oleum ex violis luteis (cheirinum vocant) ex iteratis florum infusionibus, quod optimum evadet additione florum verbasci.

℞. prædicti olei ℔. salis marini decrepitati, dissoluti & in alkool redacti super porphyrite, saponis albi Veneti. an ℥iv. me fiat instar nutriti. Eo vesperi omnes articuli inungendi, præsertim pedum & manuum, præ cæteris partibus maxime doloribus obnoxij: post inducantur tibialia & cheirothecæ laneæ in introitu lecti. Quondam mihi fuit notus Medicus doctus, qui cum podagra per annos triginta fuisset infestatus, (fuit

(fuit is Dom. Quartier Ducis Bullionæi Medicus) demumque totidem annis supervixisset, reliquo vitæ tempore, (prætergressus enim est annum centesimum) beneficio supra scripti linimenti, decem annis ante obitum, incedens visus est æque firmo talo, ac si nunquam eo affectu tentatus fuisset: Plurimis forsan adstrictior hæc diætæ & medendi methodus tædiosa censebitur, quia sic redit labor actus in orbem. Agricolis, quibus vita sobria, exercitiumque indefessum, talia præscribere superfluum est: Divites, qui laboris tædio servorum ministerio omnia exequuntur, quantum velint debacchentur, nihil moror.

Desinentibus paroxysmis, familiaris est vsus Emplastri diachalciteos, quod revera innoxium est, sed exigui solatij; Prostant meliora, qualia sunt Empl. de hermodactylis, de minio magistrale, vocant Emplastrum Sandicis; Gummi Caranna spiritu vini dissolutum, vt & Tacamahaca singularis sunt efficaciæ: Empl. betonicæ: mastiche, storax ac

benzoin, liquefacta cum prædicto ſpiritu, egregie conferunt. Balſamus Ebuli, paratus cum lumbricis, catellis lactantibus, addito ſale præſtantiſſimus eſt. Balnea & fotus ex herbis neuroticis, lixivio ex aqua chalybeata confecto, incoctis, addito vino rubro, ſale, ſulphure & alumine, mire corroborant, Lac aluminis ſingulariter valet, quod ſic paratur.

℞. aqu. vitæ ℔j album. ovorum rec. n. vi. diu vna conquaſſentur cum 3. aut 4. grandioribus aluminis fruſtulis in olla terrea vitreata; ea ſatis erit agitaſſe & commoviſſe, ſi prius in dicto vini ſpiritu facta fuerit infuſio herbarum nervalium ſalviæ, majoranæ, roriſmarini, inde remedio virium acceſſio fiet: hoc vero calefacto, cum ovorum albumina indureſcant, & craſſeſcant ac in grumos abeant, ſatius erit ſeorſim excalefacere vinum rubrum optimum, (de alicanto ſi proſtet) demum in vas igne exemptum, duplam aut triplam quantitatem alterius lactis aluminis injicere, atque in eam miſcellam immergere

mergere lintea duplicata, ac calide admovere; Sed quorſum plura, cum prædicta ſatis efficacia ſint.

Ridiculum ſe præbet qui tophorum diſſolutionem pollicetur, nam ſi induruerint, tale quid tentare laterem lavare eſt: ſed materia exiſtente adhuc viſcida, credo rem non omnino eſſe impoſſibilem, ſi modo nanciſcamur remedium quod illam ſubeat, ac ſimilitudine ſubſtantiæ cum illa conveniat; Tale eſt ſal armoniacum, tum naturale tum artificiale, imo compoſitum ex fuligine & vrina animalium. Sed ſal vrinæ volatile, crebris depuratum ſublimationibus, viribus antecellit.

Partium poris ſufficienter reſeratis, vel balnei ope vel Laconici, aut ad lixivij vaporem, parati cum fæcibus aut ſcoriis flavis reguli antimonii: (cuius Sulphur potentiſſime attrahit: nec minori diſſolvendi vi pollet) Accipiatur ſal vrinæ, miſceatur cum optimo ſpiritu vini, ex hac mixtura fiat fotus: Oleum arſenici digerit & ad ſuperficiem allicit, nec remedium extat hoc

in opere æquiparandum; ſi tantillum eius miſceatur cum butyro Majali vel alia pinguedine, leniterque inungantur artus: Diſſipantur aliquando eiuſmodi tumores exſudante materia quadam viſcida, pinguedinem referente, & ſæpe exoriuntur puſtulæ aquæ guttas fundentes non ſecus ac ova igni expoſita.

Cardo vero, circa huius remedii vſum, in hoc vertitur, ne feſtinatio quæratur, eius enim effectus perſæpe duodecimo demum, vel decimo quinto die ſe exſerit. Quidam, vt Dariotus, apertionem partium circa articulos per ruptoria moliuntur, & ante factam vllam concretionem vtiliter veſicatoria admovent. Ego autem in ea ſum ſententia priorum conſilium ſupervacaneum eſſe, atque eum qui mali cauſam antecedentem per remedia intus aſſumpta impugnarit, externis facile poſſe carere, vel ſaltem à dolorificis hiſce abſtinere, cum iniquum ſit afflicto afflictionem addere.

Priuſquam colophonem imponam, de ſanguinis miſſione aliquid adiiciendum,

dum, quæ in corporibus plethoricis, in iis qui lautè & opipare viuunt, mero indulgent, præcautionis gratia nunquam non fieri debet: vere brachij venæ tundantur & autumno: In melancholicis referentur hæmorrhoides; mulieribus cieantur menses si substiterint: Galenus intrepide asserit præsentaneũ esse auxilium in maximis doloribus, præcipitibus fluxionibus & ingentibus inflammationibus: his tribus sæpe simul concurrentibus primo podagræ insultu, quis eam sæpius instituendam negaverit, iuxta necessitatis vrgentiam? Huius remedii cum tam eximia sit vtilitas, quodnam quæso maiori certitudine, minusque ancipiti spe poterit decerni? Nunquid in vrgentia dolorum purgationi anteponenda? Quanquam Bayrus asserat seipsum podagra ad extremum afflictum, ab assumpto Elect. suo Caryocostino in doloris vrgentia, semper libertatem pedum restitutam fuisse, vt solus, nemine fulciente, sellam perforatam adire valuerit, Piè illi fidem adhibeamus, Me-

dico quippe docto, ſeni & experientiſſimo: Conſtat tamen vel non purgandos podagricos vrgentibus doloribus, vel id ἀδροτέρως faciendum, aliter commota camarina malum ingraveſcere certum eſt: præcavebitur id damnum ſi ea ipſa die qua aſſumptum purgans, exhibeatur noctu laudani doſis, vt ſupra dictum; Eo pacto orgaſmus humorum ſiſtitur, figuntur ſpiritus, tandem imminuta cauſa mitigatur malum, reſtituiturque natura priſtinæ libertati.

Poſitis his regulis, non difficilis erit vſurpatio plurium particularium remediorum, præter ſpecifica dicta: ſed multitudo deterret ægros, confuſionemque inuehit tum in Medici animum tum eorum qui ægro aſſident: Et quanquam ſyluam medicamentorum huc adduxerim, non ea tamen mihi mens eſt vt omnia in vſum duci debere velim in eodem ſubiecto: Medici eſt ea eligere quæ vnicuique ægrotanti commoda credit: Medicinalia conſilia artis magiſtros directores habere debent, quo rectus vſus ineatur & opportunus, hincque

vtilitas

vtilitas emergat, futura alias gladius in manu furiosi, si quis vero artis ignarus iis intendit vti, deceptum se à sinistro vsu agnoscat: discat idem totam curationis summam in electione opportuni temporis sitam esse, quod non omnibus obuium est, sed ijs tantum qui in artis operibus consenuere & canos acquisiere; hæc non annus nedum dies vna docet. Antequam finem faciam illud moneo, hoc consilium ab amico extortum, atque in eius gratiam & reuerentiam à me conscriptum fuisse, eius curiositati potius quam necessitati satisfacturo.

Artem experientia fecit
Exemplo monstrante viam.

CONSILIVM I.

IN

PHTHISI.

Pro Viro Nobilissimo

Gallicè conscriptum.

DOMINE, Ob monitum, charitatis & pietatis tuæ indicium, ex capite vltimo libr. Eccles. desumptum gratias ago; Quadrat id in me ad senium properantem, cuius incommoda iam vrgent, regionis incolam tumultibus agitatam, à tranquillo meo Dominio Aubonne dissitam: In ea enim è re fuit asylum quærere, mundo valedicturum, animamq; illic placide in Saluatoris manus depositurum: Sed Dei, penes quem imperium est, aliud forte est decretum,

cretum, cui reluctari nefarium & impium est; Nescio felicitasne ea me maneat, quam sperare vetat locorum distantia, itinerisque molestiæ, quæ ab eius longitudine imminent, vt tua præsentia iterum frui liceat: Si id Deus concesserit, lucrum mihi erit; alias, grata tibi sit benevoli animi propensio & desiderium viciniæ & præsentiæ tuæ; paratus omni officiorum genere tuam benevolentiam demereri. Fatali autem necessitate à te seiunctus, cum propius opem ferre nequeam, pro honore quo me afficis, consilium à me quærens per quod valetudini restitui queas,(qua vtinam meliore frui tibi liceat,)nec faveat tempestas præsens, remediorum vsui & efficaciæ moras iniiciens, illa tamen, qualiscunque sit & inidonea, fruaris, hocque consilium, quo animo offertur; benevolo scilicet, accipe.

Non dubito Dominũ D. Gras constitutionis vniversalis tuæ, ac intemperiei inæqualis omnium partium, naturalium, vitalium & animalium, examen ad adamussim instituisse, ratasque ha-

beo & constitutas Viri Docti & in arte versatissimi conjecturas: Te vero cum ab incunabilis noverim, imo Maiores tuos prior, quorum vltima sors mihi perspecta, viderim, Rem altius repetendam existimo: Illustrissimi Parenti, tui, felicissimæ memoriæ, Tussis continua indesinensque in pulmones fluxio, ante tempus vitæ filum abruperunt: Te vero, quod attinet, si recte memini, illi pene per omnia similis es, & quoad animum & quoad corpus, languidis semper fuisti pulmonibus, macilentus, aliasque, (oculatus testis sum) sanguinem sæpe exspuitione reiecisti quanquam exigua quantitate: Hoc suppono, vt constet partem natura debilem facile omnibus iniurijs patere, pulmones vero plus cæteris, tum ratione propriæ texturæ, raræ & spongiosæ, tum situs causa, ob quem causas morbificas facile suscipiunt, tam a supernis decumbentes partibus, quam ab inferioribus transmissas, maximo eorum detrimento: Non abnuo male officio fungente ventriculo; mesenterio obstru-

obstructionibus infarcto, ac jecore acrem & serosum sanguinem gignente, cerebrum & Pulmones,a prava alimenti conditione male affici; quorum excrementa, siue transmissa siue congesta,admodũ liquida sunt,quamdiu fluida sunt quod familiare est omni Tartaro dissoluto; Sed sedem nacta in cannis Pulmonũ, in gluten & mucilaginem concrescunt, dyspnocam parientia dispositionemque asthmaticam tibi molestam; hoc vero damni ab iis parti imminet, marcor scilicet & corruptio totius: nullo quamvis præsente abscessu, vomica, aut vlcere, iidem tamen imminent effectus neque minus perniciosi.

Quo tibi solatium accedat, necesse est proba diæta emendari vitium causarum antecedentium, in illarum origine; sensim partium vitio, in quibus prima & secunda peraguntur concoctio, ad meliorem statum traducto; Secundo Cerebri diluvia cohibenda, id roborando, siccando, alioque derivando quod perpendiculariter ab eo in pulmones influit: Tertio horum bal-

ſamus reparandus, à putredine illi vindicandi ope medicamentorum vi balſamica donatorum; Si per horum decurſum interim anacatharſis moleſta & difficilis ſit, eius quoque ratio habenda eſt; Tandem analepſis debetur & paulatina refectio partibus ad marcorem vergentibus.

1. Quo id conſequaris, conſilium à Medicis datum, ad vnguem quoad diætam exequaris, quam ſi minutius vellem perſequi, res pene in volumen excreſceret.

2. Ratione cerebri, emiſſaria illi para, præter naturalia: Fonticulos in brachiis reuera non improbo, ſed æquiparanda non ſunt iis quæ in ſcapulis parantur, è regione anguli ſuperioris omoplatarum, ad æqualem ſpinæ diſtantiam, maciem forte obiicies, Ego vero etiam propemodum extenuatis non parco, efficacioreſque deprehendo illis qui in collo inter primam & ſecundam vertebram excitantur: Ne prætermittatur id remedij genus; ad id ſufficit tenax emplaſtrum, piſa impoſita ad quinarium aut

aut senarium numerum, arcte comprimens: Probo emplastrum pro Suturis, è mediocriter calefacientibus constans, leniter adstringens, potenter roborans, ad suspendendam defluxionem & confirmationem partis: Eius vicem supplent cucuphæ & calanticæ, quas conficio ex betonica sicca, roremarino, rosis rubris, pistaciorum corticibus viridibus, succino flauo vbertim addito, semine nigellæ Romanæ, paucisque garyophyllis: Caput neque calidius teneatur, neque frigidius, sed eo modo cooperiatur vt frigus nequaquam peruadat: Ægrè tibi Celsi consilium obtrudam, cuius ipsa hæc sunt verba, *Capiti nihil æque ita prodest atque aqua frigida; itaque is cui infirmum hoc est per æstatem, id bene largo canali quotidie debet aliquandiu subijcere &c.* Pileus tuus charta emporetica, stuppis aut lino pexo muniatur; conducet si excipiat fumum ex puluere aliquo cephalico, cuius compositionem ingrediatur succinum flauum larga quantitate: Nescio an vnquam Tabacci fumo vsus fueris. Conficere potes pul-

uerem ex tussilagine, prædictis phisticorum corticibus, roremarino, succino flauo & Tabacci parte duodecima: Cui, si pulmo viscido phegmate scateat, vrgeatque asthma, tantillũ auripigmenti, (vtilis iis in morbis, inquit Dioscorides) mirum in modum proficuum erit: Non te latet quomodo in vsum ducatur, scilicet mediante tubo terreo; mane & vesperi vsurpare licebit, siue transmisso fumo per nares, siue simpliciter per os exsufflando, prout tibi proficuum fuerit.

3. Gratia Pulmonis, speciatim proderit mulsa diluta, non nimis vinosa, sed fermentata, composita ex agrimonia, betonica, vtraque veronica, & duabus pulmonarijs, tussilagine & pluribus iujubis. Id potionis genus ritè confectum, gustui ingratum non erit: Vinum tibi noxium est, sed dubito num in desuetudinem venire poteris: si tamen licet, abstine. Syrupus è testudinibus, limacibus, pulmonibus animalium, ranis & cancris, omnibus in aqua scabiosæ & tussilaginis incoctis, addito tandem saccharo candido, vtilis erit:

Lac

Lac sulphuris præcipuus est balsamus, quod ex ouo cum granis aliquod benzoes & sacchari assumi potest, aut in tabellas redigi cum saccharo & pulpa radicum bismaluæ: Id genus remedij, diu vsurpari postulat, intercalaribus nihilominus aliquot diebus, præstantissimi ne natura nimium assuescat, quæ tandem id non secus ac omne aliud; fastidiret, Balsamus Peruvianus, niger aut albus, non adulterinus, (si nancisci liceat) ex oxymelite ad quatuor aut quinque guttas singulis vicibus assumptus, egregiè quoqne confert, vt & rubinus Sulphuris ritè præparatus cum oleo albo terebenthinæ, demum cum spiritu vini, S. a. Sed vt ex arte procedat hæc operatio, perito artifici committenda est: Suffitus prædictus expectorationem promovebit: Si viscida sit admodum pituita, parandum cura oxymel ex decocto pectorali rectè clarificato, saccharo canthio & melle, acidulo reddito cum oleo sulphuris: Hoc vrgente necessitate lambi debet ex baculo liquiritiæ in extremitate contuso.

Renutritionem quod spectat, perge in vsu iusculi galli cum China & hordeo mundato, præter syrupum de testudinibus memoratum, sed præsertim lac asininum valet cum Saccharo rosaceo, quod hyeme æque ac æstate vsurpandum: Denique aëris mutationem tibi suadeo: Situs domus tuæ insalubris tibi omnino est: Vere proximo Delphinatum migra, ac Nobiliss. fratrum domicilium quære, imo Aurantium vsque perge, Lunellum, Biterras, Monspelium, per menses aliquot, imo plures iis in locis commoraturus. Plura iam dicere non vacat, præter vnum hoc, si forte contigerit aliquem eorum, qui ad te attinent, vereri ne ex consortio Pulmo aliquid labis contrahat, ad vnguem eum meum sequi debere consilium, quod illi proficuum proculdubio erit ad prophylaxim; Omen avertat Deus &c.

Datum anno 1645. Londini.

II. CON-

II. CONSILIVM

Pro Illustriss. & Nobil. eiusdem Filio in Phthisim propenso.

Gallice scriptum.

DOmine, Frustra sunt apologiæ extra rem allatæ: nullius erga me iniuriæ es reus; Amicis meis, Tibique omnium maxime, id ratum esse debet, me alieno omnino esse animo ab eorum moribus, in quibus ritus & cæremoniæ cum familiares sint, sincerus animus vix deprehenditur, Si quando quem in intimum amicitiæ sinum admisi, illique me addixi (eam iampridem toti familiæ vestræ devovi) omissas officiorum occasiones nunquam impropero, nihilque sinistre interpretor, de constantia securus; ratus aut occupationibus distrahi amicos, vel subesse causas graves, quarum causa officium literarium intermittant; Operam vero meam si quando vtilis esse potest, nun-

quam illis denegaturus sum; avide arrepta, vbi se obtulerit, bene merendi occasione, maxime, qua parte tantum valeo, Arte mea;

Iampridem metu perculsus fui ne affectus, tibi iampridem imminens, tandem in actum erumperet, quandoquidem Illustrissimorum, Parentis & Avi, multis nominibus mihi colendorum, natura mihi perspecta fuit, quorum Pulmonis vitiosam constitutionem & labem ægerrimæ tuli, quippe quæ eorum fatum acceleravit, ac hæreditatis modo in te transit simul dotibus ac virtutibus, maxime insignibus. Si aliquid a te commissum quod infortunium id præceps advexerit, latet id me, ac, e re fuisset, ea de re certiorem me facere, Accurata enim instructio necessaria est, vt ex dato consilio fructus percipiatur. Speciatim optassem edoceri qualisnam tumor pectus obsederit, & quænam fuerint remedia acria, quibus vsum te fuisse scribunt Medici tui, Mercurialia scilicet, necne: Qualitatem item & quantitatem materiæ quam anaca-

anacatharsi exclusisti, scire vtile fuit purulentane fuerit & fœtida vel alia, hæc enim quæsita præcipui sunt momenti ad Pulmonis tui curam, qui basis est & origo tuarum ærumnarum, phthisis digiti tantum latitudine prope abest, sinistraque ominatur, nisi omnem lapidem moveas quo te ab his residiis maturè extrices, quibus te iam irretitum ægro animo percipio, Vomicas in Pulmone disrumpi sæpe a me animadversum, quasdam felici eventu, alias funesto; Ab iis Deus immunem te præstet. Vlcus Pulmonis, indefinenti motu agitati, maximis vasis referti, perpetuo superne & inferne humores excipientis, curam ægerrime admittit; Conatus tamen omnis adhibendus, Deoque relinquendus successus, ab eiusque voluntate felix eventus expectandus: Iam curæ virorum in arte exercitatorum commissus fuisti, quod testatum facit eorum relatio; atque ex regulis nostris hæc præcipua est: *Si omnia secundum rationem facienti statim non succedant, (intentionibus & indicationibus curativis iisdem*

manentibus) remediis insistendum esse nulla immutatione facta, nisi quippiam accedat quod ad eam omnino impellat.

Satisfacturus tamen desiderio quo meam curam expetis, rem adorsus vlterius progrediar, consilium meum judicio & experientiæ, (tam longo intervallo a te dissitus) doctorum quibus es ὑπoχείριος, subjiciens. Ac primo quidem author sum quamprimum tempestas temperatior fuerit, mutationis aeris periculum facias, alium & propitiorem experturus sine procrastinatione, lectica aut aliter vectus, ne commotio tibi noceat; itineri orto demum Sole te committens, ante eius occasum diversorio quæsito. Adi Volcas, Aurantium, Monspelium, Biterras, Lunellum; Paucis, spira aërem siccum, cuius calorem facile tibi erit temperare domi, pro commoditatibus quas regio concedit: Galenus Medicorum Magister, Phthisicos Tabias mittebat, non quo eorum cura se liberaret, sed ad desiccationem vlceris & fluxionis, inspirato ae repuro, vi siccandi prædito, ac balsamica

vi

vi plantarum inibi nascentium imbuto. Ante aliquot annos illuc Nobilem nostratem, nomine Cotton, Phthisicum confirmatum, pus cum sanguine spuentem; sceleton membrana Pergamena vestitum, macie referentem, qui a reditu, plane restitutus nuptias contraxit, sanissimus in familia degens, plurimorum liberorum Pater: Vidi (quo tibi aëris efficaciam Pulmonis morbis innotescat) Nobilem, cui ab accepto profundo in thorace vulnere, bis sanatus est fistula succedente apertioni in opposita parte factæ, quæ necessario intra costas instituenda fuit; In Hispaniam is migravit, vbi post quinque annorum moram occlusa fuit fistula; patriæ redditus, climati frigido & humido, hæc sponte reclusa est: Sanationemque iterum recepit in Hispania per totidem annorum spatium. Hinc tibi clarum esse debet aërem omnia Pulmonis bronchia pervadentem, recta cor impetentem, efficacius quovis alio remedio, qualitatibus nativis vel adscititiis vim suam exercere.

Secundum caput potum ordinarium spectat: Si à vino omnino temperare licet, operæ pretium feceris, perinde enim est, siue parum siue multum sumpseris, caput semper affectat & afficit: Audio cereuisiam optimam Geneuæ confici: Si tibi tenuis suppeteret limpida; aut decoctio ex hordeo ad summum fermentato sine lupulo, ea tibi admodum accommodata esset: quam præterea liceret tibi medicamentosam reddere additione radicis Chinæ, aut radicum maiorum cannarum Galliæ Narbonensis, herbarum traumaticarum, pectoralium, inter quas eminent Veronica mas, bugula & sanicula: Si natale solum deseris, ædesque proprias, parum salubres, præscribi poterit hydromel dilutum aut Passulatum tenue, sed rite fermentatum, imbutum vi prædictorũ simplicium, & aliorum, pimpinellæ, consolidæ maioris, æluropi, plantaginis, verbasci, Pulmonariæ latifoliæ, (quæ muscus est cinerei coloris, annosis quercubus innascens:) Eiusmodi potus familiares redditi & ordinarij in morbis chronicis &

pertinacibus, aſſiduitate agendi mira præſtant, alimenti ſimul & medicamenti vim nacta: Arcæus, probatus Author Hiſpanus, in vlceribus Pulmonum Gaiacum maxime probat, atque ex eius vſu non leuem ſucceſſum expertus ſum; neque is in corporibus macilentis pertimeſcendus, eius enim calor & acrimonia, gradatim procedendo, temperari poſſunt, aquæ doſi aucta, imo id aquæ hordei, incoqui poteſt: Aliæ radices, ut Chinæ & cannæ innoxiæ ſunt, ac ſine calore ſufficienter ſiccant: Cętera, ne diſcede à tuorum Medicorum neceſſariis præceptis circa diætam tibi traditis.

Lac vaccinum ad condenſandum & probe nutriendum vtile eſt: aſininum autem in refrigerando efficacius eſt, melius detergit, ſeroſa excrementa per vrinas deducens (ad id quoque vtile eſt lignum nephriticum potui ordinario additum) adde his nihil intactum prætermittere quod ſecum non abripiat, ſi modo rite præterfluat: Id propria experientia tibi innotuit, hinc occaſio data effectum probandi: Exequeris quod Me-

dici tui præscribent, visque maior lacti accedet, si pascantur animalia herbis affectui tuo appropiatis: Saccharum rosatum probo, quo dulcescat lac; Ratum autem habeo syrupum data opera ex herbis vulnerarijs concinnatum, Testudinibus nemoralibus, in Gallia Narbonensi, de Garrige dictis, limacibus cochleatis, cancrorum caudis, ranisque viridibus, quarum apud vos suppetit copia, maximi futurum vsus, vnciam illius cum lactis cyatho diluendo: Rosaceæ aquæ adiici poterit pars quarta decocto simplicium dictorum, limpido ante sacchari iniectionem reddito: Saccharo rosato tabulato, quo vteris, adiici velim verum lapidem hæmatitem rite præparatum: Cornu ceruinum optime calcinatum philosophice, ad vaporem aquæ cuiuspiam pectoralis, ac cancrorum oculos vulgari modo paratos probo: Quoad lapidem hæmatitem, consule mira quæ de eo tradit in tuo affectu peritissimus inter antiquos Medicus, *Alexander Trallianus*, cap. 1. lib. 7. Practicæ Titulo de ijs quæ sanguinem spuentibus conveniunt.

veniunt a destillante humore acri: quem quoque vtilem censeo iis quibus ob anastomosin eiicitur, omnique hæmoptysi è pectore, quæcunque causa eam pariat. Tussis eiusmodi morbi molestissimum est symptoma, Pulmonem enim irritans & concutiens, neque occludi vasa concedit, neque coalescere: parari itaque cura tabellas becchicas cum extracto, nequaquam vsto, sed ad vaporem aquæ facto ex optima liquiritia, macerata in aquis veronicæ & verbasci: addantur penidia recentissima hæmatites,& manus Christi ex margaritis & corallis confecta: Si in somnum propensus non es, quies ex intervallis arte concilianda; parari igitur cura aut diacodion tabellatum, aut vtere syrupo papaveris albi, vt decet dispensato; eo vsurpato hora somni, hordei cremori remixto, initio ad vnciam semis, vel drachmas tres, ad vnciam, ad summum, sensim procedendo, si vrgeat necessitas; Sed cave ab eorum vsu si carere licet.

Quoad remedia vniversalia, purga-

tionem præsertim & sanguinis missionem, prior rara esto, vitatis semper fortioribus catharticis, satis sit ptisana laxativa, paranda ex Senna, Tamarindis, Cassia, Syrupo de cichorio cum rheo quadruplicato, aliquando manna calabrina, alba, recenti & granulata, omnibus ritè clarificatis: Nec omittenda venæ sectio, frequens potius quam copiosa, iuxta indicationes: Cætera revellentia & derivantia, à Medicis tuis proposita, è re sunt, vsurpanda congruo tempore & adhibito consilio: Cauteria quod spectat, quod in brachio est equidem non improbo, sed satius meo iudicio si ceruix inter primam & secundam vertebram inuratur vel duplex excitetur fonticulus in scapulis, inter omoplatæ superiorem angulum & dorsi spinam.

Præter hæc, præsto sint remedia contra paroxysmum, cum scilicet sanguis exundat: Hoc in casu, non minus venæ pedum apertio mihi probatur, quam brachiorum cucurbitulæ Iecoris regioni admoveantur: oxycratum ex

aquis plantaginis & ſpermate ranarum: Trochiſci vel globuli formati cum gummi tragacantha in aqua Plantaginis ſoluta, quo coeat cum pulvere compoſito ex media parte aluminis rupei in alkool redacti; quarta cornu cervini ad albedinem igne calcinati; quarta item lapidis hæmatitis pręparati, Et manu Chriſti corallatæ ad pondus omnium: Ore detineantur ii globuli, ſenſim liqueſcentes deglutiendo; tarde ii diſſolvantur. Alumen eo in caſu maximi eſt effectus, drachma detur horâ ſomni ex hordeo mundato, pluribus diebus ex ordine imo poteſt diſſolvi in lacte tenui, quod vim ebullitione adſciverit ſibi plantaginis iniectæ, verbaſci, alchymillæ, pimpinellæ, tormentillæ & vincæ pervincæ. clarificando id lac, additóque alumine, apozematis aut julepis exhibendis. Adduco hic experimentum, ex authoribus noſtris deſumptum, cuius vſus in mei honorem redundavit, nominatim in annoſa Nobili matrona, deſperatè hæmoptyſi à pulmone afflicta; ſanguinis inde pluribus libris per plures dies con-

tinuos, emissis; extundi iussi succum foliorum tenuissimorum vrticæ rubræ vrentis bis in die exhibens vncias quinque illius succi per residentiam depurati, pro dozi; (si addideris vncias syrupi corallini ex arte facti, efficacius erit remedium) Ea quanquam sexagenaria tunc, debilis, & inops, à quinquēnio perfectè valetudini restituta est. Consilio adhibito in vsum ducere poteris. Iam mihi nihil aliud dicendum superest: Si Deus vitam tibi concesserit, idoneumque remediis reddat, ad tui obsequium, & conservationem quantum concedunt experientia & in arte peritia, semper præsto ero, Vale.

Londini $\frac{10}{20}$ Februarij 1657.

Ad hunc vsque annum 1674. rectè habet Vir Illustr. & Nobiliss. sexagenario maior, cœlebs, πτερυγώτης, habitu corporis omnibusque indiciis propensionem natiuam in phthisim exhibens, purulenta exspuens, tussi perpetua fatigatus, diæta exsiccante, salitis, halecibus, fumo duratis, mero vsus; ab humectantibus nocumentum percipiens.

CONSI-

CONSILIVM III.

In affectibus hypochondriacis variis.

Pro Nobili Iurisconsulto.

Gallicè scriptum.

SEdulum ad examen cum revoco omnia symptomata quibus fatigatus fuisti, atque hactenus tibi molesta sunt, Temperamentique etiam tui habito respectu, radicem omnium te affligentium affectuum constituo in humore atrabilario, non solum in iecore genito, male secreto, peius in liene subacto, (in ventriculi dispendium & partium, per quas secundum naturam exitum nancisci debet) Sed quoque in venas cum reliqua sanguinis massa distributo, imo ad cerebrum vsque delato, quod infensus hic naturæ hostis tanquam partem organicam impetit, cuius temperiei inducta alteratione,

functiones hinc animæ principes interdum in opere aberrant: atque ab hoc humore, non aliunde, repetenda origo prægressorum Melancholicorum pathematum per paroxysmos recurrentium; Decubitus humorum in partes ano finitimas, quorum malignitas in sale septico & corrodente sedem habet, insignem illum genuit abscessum, quem fistula excepit: Importunus ille volæ manus sinistræ, & plantæ pedis calor, splenis superiora æque ac inferiora affectantis indicium præbet; Porro, intensa oris siccitas, quam exhalationes sulphureæ, nitrosæ, vitriolatæ, à visceribus elatæ inducunt: Iterum stupor aut torpor brachia & crura per periodos tantum, non continuo afficiens: quibus omnibus accensenda venit linguæ ἀκρατεια & balbuties ex intervallis recurrens, Ab his inquam procul omni dubio constituitur idæa pathematis melancholici, Reciprocus succi illius à Liene ad cerebrum, & vicissim, confluxus, gravia quandoque inducit Symptomata, Epilepsiam & alia: Ita vt non omnino ab-
surdum

ſurdum iudicem de paralyſi imminente prolatum præſagium, quanquam illius periculum declinari poſſe exiſtimem, dummodo conſtet virium robur: Fiſtulæ autem curam dimittamus, cum ad ſanationem ea properet; Ne verò triumphum ante partam victoriam canamus, ſpatium quinque aut ſex menſium præſtolemur, expectantes num forte aliqua affectus palindrome conceptam ſpem integræ curæ & perfectæ, retro ire cogat: Non abſimilis eſt humoris atrabilarij & plerorumque venenorum indoles, horum vis antidotorum efficacia aliquatenus retuſa, quam invexerunt, tempeſtas ſedatur, deſinuntque inducta ſymptomata, vel quod ſupereſt, nullo negotio à natura priſtino ſtatui reſtituta evincitur: Eo igitur collineemus, cum meo iudicio quævis alia methodus curativa, etſi ſpecie tenus vtilis, irrita futura ſit.

Diætam non attingo, certus eos, quorum fidei commiſſus es, nihil de opportunè agendis vel cavendis prætermiſſuros, Properandum ad remedia,

medicamento: quod si conatus sint irriti, facilis fiat subversio ventriculi haustu aquæ hordeaceæ, aut iusculi pulli liquidissimi, imò solius aquæ tepidæ: Ter ad minimum provocetur eiusmodi vacuatio, intercalaribus duobus tribusve diebus, à qua ad purgationem fiat transitus, instituendam per apozema hypochondriacum elleboratum.

Si hypochondriis, totoque abdomine pressius manibus contrectatis, pertinaces deprehendantur obstructiones præparans aliquod in 7 vel 8 dies necessario præbendum erit, quibus exactis iterato exhibenda erit purgatio: Si venæ sectionis aliqua ingruat necessitas (à qua tamen parum opis exspecto) eius instituendæ curam suscipiat Medicus præsens: Id vnum annoto, me inferiorum venarum, in malleolis, quàm susperiorum in brachiis, apertionem, nisi quid aliud obstet, præferre.

Corpore ita decenter vacuato, ad chalybis vsum, totius curæ ἡγεμονικὸν, deflectendum erit: In vniversalium præscriptorum decursu hebdomadæ

tres ad minimum impendendæ erunt, atque interim intensæ linguæ siccitatis, admodum tibi molestæ, brevi, vt spero, dissipandæ, a qua nihil gravius imminet, cura habenda erit, dummodo rite corpus a calidis illis succis, nitrosis, siccis, æruginis naturam sapientibus, vitriolicis, intensam illam & inexhaustam sitim inducentibus, emundatum sit: Eo in casu magno solatio est apertio venarum sub lingua sitarum, à qua æstus pulmonum & cordis sedatur Cerebrumque efficaciter liberatur: Hoc si occupatum animadvertas, perstetque membrorum continuus ille torpor cum motus impotentia, admovendum erit nuchæ grande vesicatorium, in summis humeris duo excitandi fonticuli; Capiti raso Fernelij Cataplasma, vel aliud simile Epispasticum imponendum: Illinenda lumbricorum aut vespertilimum balsamo &c. quotidie tota spina, Tempestateque commoda Thermas Borbonenses aut Aquenses adibis, à domicilio tuo non procul dissitas, earum lavacro vsuras, corpusque ac spinam vni-

vniverſam ſtillicidio earum ſubmiſſurus.

Id vero ratum habeo, terrores tuos fore Panicos ſi chalybeatorum vſui te voveas, quorum efficacia plurimos melancholicos liberatos vidi, qui membrorum impotentes iam paralytici iudicabantur: ac inter hos Nobilem Virginem, à Bohemorum Regina mihi commiſſam anno præterito, vi ſucci melancholici omnium membrorum motu deſtitutam, quam Deo iuvante ad eam remiſi hilarem & firma fruentem valetudine, omnibus qui ante me curam ſuſceperant ſucceſſum mirantibus, quorum iudicio Paralyſi laborabat, contrariamque omnino & aliam ab ea, quam trivi viam, ineuntibus, cujus ductu ſanitatem adepta eſt, Veterani canes ſoli optimi venatores.

De fiſtula autem tua cenſeo eam non pocul à ſanatione abeſſe, ſi fides habenda tuo Chirurgo, Viro peritiſſimo, ad quem, quod ante optaveras cum iam ſcripſerim non eſt vt iterum calamum, reſumam, quo de mea benevolentia

vlterius certus fiat.

Topica superflua futura sunt, ne tamen officio & amicitiæ deesse videar, si quid exsicandum ac cicatrice ferruminandum restet, sulphuris balsamo, de quo sæpius mentio à me facta, vteris, qui omnium remediorum aliorum, parti affectæ congruentium vicem subeat: EmplastrumDiasulphuris parti admoveri poterit: quæ cum detersione aliqua indigeat, eam in rem commoda erit lapidis mirabilis Crollii solutio, vel alterius, meo iudicio, æque efficacis, constantis ex Bolo Armena purissima, vitriolo albo & camphora juxta artis legis præparati: Aut commodè in vsum duci poterit aqua Mercurialis ab Hartmanno descripta, ex mercurio sublimato facta, à spiritibus corrosivis liberato per Iovem, secundum artem.

Vbi excussus erit paralyseos metus, ac humor hypochondriis conceptus edomitus fuerit & cicuratus, atque vbi in id solùm incumbendum erit vt fistulæ cura sit ἀσφαλὴς & indubia, quo

Vlcerum identicem germinantium in imis illis partibus, corruptioni obnoxiis, ortus præcaveatur, Tunc remediorum mercurialium interius assumptoram vsus tempestivus fuerit, quæ tempore & loco opportunis, cum cautionibus necessariis tibi præscribentur, vt & alia quædam exsiccantia è mineralium petita classe eaque diaphoresin promoventia, penes quæ vis est discutiendi vapores malignos, ac fluxionum originem, in corpora nostra pro varia partium excipientium diathesi diversimode actionem suam exserentium quæ impressionis efficaciæ illarum discrimen subeunt: sed sat multa pro tempore, his solùm subiungo remediorum aliquorum seriem supra promissorum: Illis vti si lubet, Dom. Favonius Pharmacopæus, eorum præparationi seriam operam navabit: Si Fistula cicatrice occlusa est, existimo, quo rite longum hoc studium decurras, e re esse vt Genevam te conferas &c.

Ante omnia ventriculus ad facilem subversionem præparetur per biduum

℞. oxymelitis simplicis ℥ iij
Scillitici ℥ j

misce pro 4. dosibus sumendis bis in die longe a pastibus ex haustu ptisanæ.

℞. infusionis croci metallorum in vino Canarino factæ (ea præparatione vt ad ℥ j croci in subtilissimum pulverem redacti sumantur vini ℥ xvj) huius inquam infusionis per chartam colatæ accipe ℥ j
aquæ cardui benedicti ℥ j
oxymelitis simpl. ℥ ß

m. f. haustus dandus mane cum debito regimine præscripto.

Reiteretur hoc medicamentum ad tertiam vsque vicem interpositis duobus tribusvè diebus pro ratione virium & dispositione ventriculi, observata remedii operatione ; si opus sit pro facili tolerantia poterit augeri infusionis quantitas ad drachmas decem vel vnciam vnam & semis.

Diebus interpositis operæ pretium fuerit hypochondria & regionem ventriculi decocto emolliente, incidente, aperiente, & vtcunque corroborante fovere

fovere : ab hoc fluidi reddentur humores vomitu eradicandi,& minus molesta operatio succedet.

Post tertium vomitorium , interposito vno vel altero die quietis detur apozema sequens

℞. radicum filicis fœminæ
cichorii
taraxaci
corticis mediani fraxini
radicum oxylapathi ana ℥ j
althææ ℥ß
corticum radicum capparum
tamarisci ana ʒ x
radic. polypod. recentis ℥ iij
folior. fumariæ
chamædrios
chamæpithios
agrimoniæ
betonicæ
capillar. omnium ana man. j
florum herbæ paralysis
hyperici an. pug. iij
nymphææ pug. ij ß
summit. anthos
maioranæ an. pug. j

semin. pæoniæ maris ʒ iij
fœniculi dulcis
coriandr. ppii an. ℥ß
carthami rec. pleni &
subsidendis ℥ ij
passularum exarillatarum
juiubarum an. ʒ iiij
poma redolentia per frusta secta
cum corricibus n. iij
fiat omnium decoctio in s. q. aquæ, in qua præmaceratæ fuerint per vj. horas
Tartari vini albi scintillantis ʒ vj
folior. Sennæ mundat. ℥ ij
fibrarum rad. ellebori nigri
veri ʒ iiij
post sufficientem decoctionem fiat colatura, quæ levi coctura reducatur ad ℥ xv, in quibus dissolve
Syrupi rosar pallidarum solut.
cum agarico
de cichorio quadruplicato
Rheo an. ʒ j ß
Spiritus vitrioli guttas xij
m. f. apozema pro tribus diebus matutinis sumendis cum custodia, diebus consequentibus vel alternis pro dispositione

ſitione virium, idque horis tribus ante iuſculum.

Si tundenda videatur Saphena alterutra, inter vel poſt iſtas purgationes, id committitur præſentis Medici arbitrio.

Poſtea præparentur vſque & vſque peccantes ſucci, & potenter reſerentur obſtructiones viſcerum medicamento ſequente.

℞. decocti pomorum redolentium, ligni nephritici addito tantillo ſaſſafras, libr. iij
vini albi tenuis ℔ j
Spiritus Salis
vitrioli ana ℨ j

Miſceantur exacte in concha vitrea lata, mox inſtilletur paulatim ex olei Tartari per deliquium facti q. ſ. ad extinguendam omnem aciditatem, adde
Syrupi florum veronicæ rubræ
violacei
herbæ paralyſeos ana ℥ ij
aquæ cinnamomi cochlear vnum

fiat perfecta commiſtio longa agitatio-

ne: capiat huius liquoris ℥ v. pro dozi bis in die longe a pastibus per octiduum; quo tempore elapso repetatur purgatio.

℞.folior. Sennæ mundat.minutim inciforum ʒ iiij
Rhabarb. electi ʒ ij
fibr. radicum ellebor. nig. veri ℈ iv

hisce contusis affundatur ea quantitas decoctionis colatæ Tamarindorum & Tartari q. s. ad infusionem faciendam per totam noctem super cineribus tepidis, addendo

florum lavendulæ ℈ j
maceris florem vnum & alterum

mane post levem ebullitionem fiat colatura, in qua reducta ad dozin, dissolve

Syrupi rosar. pallid. compositi cum agarico
mannæ calabr. an. ℥ j
Spiritus vitrioli, guttas iiij

misce fiat potio propinanda mane cum regimine debito.

Hoc pacto sufficienter præparatum erit

erit corpus ad vſum chalibis, cuius aſſumendi methodus primo quoque tempore aſſignabitur, maturè ſatis; interim dum Dominus præſcriptis faciendis vacabit, & decurret ſtadium vtrunque longum, ſed abſolutè neceſſarium ad debitam ſuccorum peccantium & corporis curandi præparationem.

Interim linguæ ariditati proſpicient ſyrup. ex albumine ovi & ſaccharo cryſtallino.

Trochiſci de liquiritia ex eius extracto cum ſaccharo roſato præparati, addita mucagine gummi tragacant.

Aqua ſtillatitia lactis cum ſyrupo de mucilaginibus per cochlearia aſſumpta ex globulo vitreo, aut phiala anguſti orificii.

Vſus cryſtalli rupis ritè præparati ex conſerva violar. aut nenuphar.

Injectio in fauces ex aqua hordei cum lacte recenter mulcto per ſe, vel addito pauco ſale prunellæ.

Syrupus ex ſucco ſempervivi mai. cum ſaccharo coctus, addito eodem prunellæ ſale :: Videndum vt viciſſim

ista vsurpentur, ne nimium vni assueta natura, eius effectum eludat vel aspernetur.

Non dubito quin vel minuantur præscriptorum vsu, vel maxima ex parte tollantur ea quæ paralysin minantur symptomata, quibus vel leviter perseverantibus, vt animo meticulosi ægri satisfiat, ex Medicorum præsentium consilio, applicetur raso capiti Cataplasma Fernelii ad catharrum, in ipsius consiliis descriptum per plures dies consequentes, Vesicatorium amplum apponatur posteriori collo, à quo excitatæ vesicæ diu apertæ teneantur.

Pyrotica duo affigantur scapulis prope superiorem angulum scapulæ a quibus facta vlcera ampla, pisis pluribus continuo aperta serventur, supposito emplastro tenacissimo etiam attrahente.

Balsamo vespertilionum nostro tota spinæ longitudo liniatur mane & vesperi, multum fricando manu calefacta;

Balsamus vespertilionum.

℞. Ser-

℞. Serpentes sive colubros maiores detracta cute
per frusta sectos, numero iij
vespertiliones num. xij
Catulos lactentes præpingues n. ij
vermium terrestr. vino albo lotorum ℔ j
olei commun. ℔ iij.
vini malvatici ℔ iv
foliorum salviæ
maioranæ
lauri
calaminthæ
origani
pulegii ana man. ij

Coquantur (addendo axungiæ suillæ recent. ℔ ij) ad vini consumptionem & animalium putrilaginem: Pinguedo valide exprimatur,

℞. eius pinguedinis ℔ j
gummi Elemi
tacamahacæ ana ℥ jß
medullæ cervi
crurum bovis ana ℥ ij
galbani purissimi ℥ j
liquidambar gutt. x

butyri, nucis moschatæ,
olei laurini ana ℥ ß
misce fiat Balsamus.

Vlcera incisionibus circa anum excitata, fida vt spero cicatrice ferrumminabuntur: Si secus contingat, abluatur dissolutione lapidis mirabilis dicti, Vel tangatur vlcus aqua mercuriali ex sublimato per stannum cicurato, & à corrosivis spiritibus liberato: Induatur sulphuris balsamus, qualis a Rulando describitur, & superponatur Emplastrum Saturninum ex creta, vel emplastrum Diasulphur; quæ remedia in vlceribus ani vicinarumve partium specifica possunt indigitari.

Si quæ interna perseverant, vel iterum pullulanti malo debeantur, mineralia sunto, ex mercurio & antimonio debitè præparatis desumpta, quæ idoneo tempore, pro vrgentis necessitatis gradu à nobis describentur.

P. S.

P. S.

Vsus prædictorum remediorum

A reditu in patriam, sub mensis Septembris initium curabis tibi parari enema emolliens & detergens, addito electuario Lenitivo & melle Mercuriali. Injiciatur mane tribus circiter ante prandium horis.

Postridie assume purgationem præscriptam: quod si tibi arrideat forma boli, addi curabis scrupulum Mercurij dulcis rite præparati, debito observato regimine.

Die sequenti ineas vsum Apozematum, pergendo per dies octo.

Quibus exactis eadem potione purgante corpus repurgabis aut bolo.

Postmodum si necessitas vrgeat, ad chalybis vsum transitus fiat observato ordine tradito.

Si illius vsum nihil absolute insinuet, sufficiat proba diæta, cuius singularia facile tibi erit assequi. Exercitia inte-

rea corporis ne dimittantur, omnino tibi neceſſaria: Atque ex intervallis, ad minus ſemel in menſe, corpus expurga aſſumpto ſupradicto bolo cum Mercurio dulci.

Familiaris tibi ſit infuſio, aut decoctio levis in ſecundo conſilio memorata, cui adde ſi lubet chalybis limaturæ, ℔ß ad quatuor aquæ fontis aut ciſternæ menſuras: aſſumendo ex vnoquoque ligno vncias duas.

CONSI-

CONSILIVM IV.

In iiſdem affectibus hypochondriacis.

Pro eodem Nob. Iuriſconſ.

Gallice conſcriptum.

CVm ter ad nos acceſſerit Tabellarius, nec de tua interim valetudine quicquam ad me perſcriptum ſit, anxia ſollicitudo me habuit, ob inſignia & verenda ſymptomata, in vltima tua Epiſtola deſignata, quorum cauſa conſilium a me exaratum tranſmiſſum eſt: Sed poſtrema a te conſignata formidinem omnem excuſſit, quæ certum facit ſuperveniente in gena dextra abſceſſus a quo effuſum eſt pus laudabile, tam per apertionem a Dom. Iuif inſtitutam, quam per aurem, moleſta ariditatis oris ſymptomata, & quæ paralyſeos præludia erant, omnino deſiiſſe;

Quoad fistulas, ante tibi infestas, eas cicatrice propediem occludendas esse, ac pene sanatas esse, interveniente accurata tui Chirurgi cura, cui debita ob. id laus a me, & artis peritis omnibus debetur, quam palam faciam, cum id a me efflagitas, quanquam ab adulatione tum admittenda tum impertienda æque sim alienus.

Antequam vulnera tua omnimodam consolidationem consequantur, hyemis maxima pars decurret, verque subsequens prope digito continges, quo tempore diætæ & remediorum vsurpandorum per stadium, prolixum sane, multo facilius decurres quam vrgente bruma. Porro cum necesse sit, quo vitam tuam sartam tectam tuearis, generosum quidpiam aggredi, nec quicquam iam vrgeat: mea sententia eligenda a te est idonea tempestas, per quam nequaquam interrupto curationis filo, remedia successivè & cum fructu in vsum ducentur, quæ alias interruptis vicibus administrata, nec vno tractu, quanquam ex arte præscripta,

si nullum omnino successum habitura sunt: Autor ego sum, vt statim ac D. D. Guenault &c. e re visum fuerit ad curæ complementum, ἀδροτέρως per catharsin corpus tuum inaniatur, iuxta methodum à me præscriptam. Deinceps quieti tute traditurus es, in id solum incumbens quo pristinæ vires reparentur, tum alimentorum probi succi vsus tum levium cardiacorum, præsertim magisteriorum perlarum, coralli rubri, & oculorum cancri, modo cum iusculis vsurpatorum, modo cum confectione Kermesina & syrupo pomorum redolentium, interiectis levibus purgationibus ex ptisana laxativa, ex sola senna composita, vel quandoque addita cassia, tamarindis & manna, rite omnibus clarificatis, modo purgantium dozis duplicata infusione quantitate imponatur, ob accedentem depurationem. Ab huius stadii decursu, per temporis quod superest spatium, ad æquinoctium vernum vsque feriari te iubeo, quod cum assequutus eris, alteri te committas, novum corpus resump-

turus, methodo insistens à me ante ad te transmissam, iuxta quam, peractis remediis vniversalibus, quorum formulæ penes te sunt, ad chalybis essentiam tibi deveniendum erit, quam præparatam propriisque manibus commixtam ad te mitto: Meo autem iudicio strenuum adeo est id remedii genus, tibique accommodatum, vt si naturæ tuæ congruat, quam non repugnaturam existimo, vt in eius vsu per dies sexaginta perseverandum esse censeam ad normam mei præscripti: Hoc pacto spero roboratis tuis visceribus emendatos iri humores, atque accisam iri collectionem causarum omnium præteritorum accedentium, imo recidivarum, quas accersere posset fistulæ in ano occlusio, quæ quanquam optanda, periculo sæpe proxima est, cum natura arte invita, effluvia quærit: Fidem facit Cardinalis Richeliensis brachium, cui diuturniore forsan lucis vsura licuisset frui, si minori cura fistulæ curationem prosequutus fuisset.

Chalybis vsui interponentur necessariæ

ſariæ purgationes, cavendo deinceps ab aloeticis, podicem irritantibus, niſi eorum amarities caſtigata omnino fuerit, quod ex arte conſequi licet, quanquam me iudice parvi referat id tentaſſe quod vtilitatis minus quam oſtentationis inſit.

Abſumpta tua chalybis eſſentia (quæ faſtidium tibi parere non debet) de balneo tepidæ cogitandum erit, lactis aſinini vſu, de acidulis, quarum tamen, vt credo, vicem chalybs ſupplebit; vtinam a lateribus tuis eſſe mihi liceret proram directuro, quando vero id futurum ſit neſcio, quanquam hoc vnum votum ſit lares meos poſſe repetere.

Chalybs ad te tranſmiſſus, propriis manibus integram abſolutam præparationem nactus eſt, ac Deo iuvante, plus ex eius vſu frugis percepturus es, quam ex cæteribus omnibus. Illi benedicat Deus, &c.

CONSI-

I

CONSILIVM V.

In iisdem affectibus hypochondriacis.

Pro eodem Nobili Iurisc.

Gallice missum.

VLtimæ meæ prolixè tibi dederunt modum chalybem in vsum ducendi, qui, vt existimo princeps est remedium valetudinem tuam revocare aptum: Id solum superest vt præparatum ad te transmittatur: Quod jam facio, accepturus enim es syrupum pondo septemdecim vnciarum. Qui vt temperetur & perficiatur, quo in vsum ducatur ad normam in præcedentibus meis traditam, concinnari cura sequentem syrupum.

Accipe poma redolentia, curtipendula & quæ a Regina nomen ducunt, quot

quot libuerit, cortice ea exue, post aquam ex iis elice in duplici vase ad mariæ balneum ebulliente, quoad sufficiens eliciatur quantitas, prædictam aquam affunde detractis illis corticibus mensæ instratis quoad ex parte siccentur, adde recentes cortices sex limonum tenuiter dissectos, iterumque ea aqua distilletur per cucurbitam terream Belvacensem, aut stanneam; vel dummodo distillator accurate fracturam vasis præcaveat, per ingens vitreum alembicum, simili capitello donatum: inde rostri alembici parti internæ nodulum ex sindone rara repletum semidrachma ambræ cineritiæ cum sex moschi granis: Impone vas aheno aqua repleto cum fœno aut ligni serra divisi rasura, iuncturis probe luto commissis, ex farina, calce viva, & albumine ovi constante; distillatione aqua eliciatur in qua leni calore dissolve tantum saccari candi albi, subtiliter triti quantum aqua absorbere poterit ad syrupi consistentiam, cuius acceptas præcise vncias viginti tres dilues & commis-

cebis eum ea quantitate quam ad te mitto, quæ sufficiens tibi futura erit in sexaginta dierum vsum, qui terminissunt a me tibi præfixi. Syrupus hic concluditur lagena terrea rite obturata & sigillo meo obsignata, hac nota ne *varietur.*

Totum lubens transmisissem, sed transvectionis pretium enorme fuisset: thesauri tibi vices teneat pro recuperanda valetudine, quod tibi forte non concedetur loco quem incolis;, omninoque absume, nullis reliquiis residuis; Vtinam tibi propius adesse liceret, vtilis enim esset mea præsentia pro tam eximii remedii dextro vsu quanquam tibi non desint periti directores, quandoquidem in vasto illo Parisiensi emporio versaris: De successu monebis me, maxime Si valetudinis integræ desiderium domum te revocet, obstetque quo minus Ver expectes, remediorum efficaciam & operationem adiuvans.

Quoad parotidem tuam, (opus arduum & vt plurimum remediorum

vim eludens) vix exiſtimo eo in ſtatu te eſſe conſtitutum vt ea de cauſa conſilio meo & ope indigeas; cùm affectuum declinationem jam prætergreſſum te eſſe exiſtimem, ſi tamen pertinax quædam durities ſuperſtes fuerit, mercuriali quopiam remedio ea dometur, quod cæterarum vim intendet, duritiemque efficaciter infringet. Frequenter ea in vſum duco, atque mihi compertum ſi ſuppurationis ſpes omnis ſublata ſit, hoc pacto rarefactis humoribus, illam a natura perfici eo quod congelatum eſt puris formam adipiſcente: id præter alia experimenta, mihi contigit in duobus tumoribus peſtilentibus, quorum vnus infra axillam poſitus, duritiem per ſex ſeptimanas retinens, etiam jam pridem extincto veneno eo ſubſidio felicem ſupurationem nactus eſt.

CONSILIVM VI.

In iisdem affectibus

Pro eodem Nobili.

Idonea tempestate, vt vere proximo, paulo post æquinoctium, præmissis vniversalibus præscriptis & per ea sedulo præparatis & evacuatis succis peccantibus, veniendum erit ad remedium chalybeatum, cuius vsus (pro ratione facilis tolerantiæ extendatur ad diem sexagesimum, servatis cautionibus necessariis: Porro numerus iste dierum ita dividatur, vt syrupi nostri Martialis drachmæ duæ per sex dies: drachmæ tres per totidem: quatuor per xij; quinque per xij; Sex per octiduum: Septem per octiduum, octo per octiduum exhibeantur in quovis liquore grato, sive sit serum lactis clarificatum; sive aqua pomorum, fumariæ

riæ, borraginis, melissæ, seu jus tenue pulli gallinacei, vinum, cerevisia tenuis, &c. vel aqua resumptiva, cuius in sequentibus mentio fiet.

A medicamenti assumptione Dominus ambulet vel alio exercitio moderato vtatur, aqua corpus citra vllum sudorem leviter incalescat, Et differatur prandium ad quatuor horas, qui pastus sit satis largus pro appetitus dispositione & ventriculi ad con coquendos cibos boni succi facilitate: cœna autem parca sit, non ingerenda ante præcedentis alimenti digestionem Potus ordinarius esto vinum oligophorum, gilvum, apprime dilutum decoctione radicis filicis fœminæ mundatæ, ligni lentisci & ligni nephritici.

In istius stadii chalybeati decursu, purgetur corpus potione sequenti, postridie dierum xij, xxiv, xxxvj, xliv, lij, & lx, propinato haustu horis quatuor ante iusculum, cum debita custodia.

℞. radicis polypod. recentis
pulpæ tamarindorum ana ℥ß.

folior. Sennæ mundat. minutim
incisor. vino albo odoro
irrorator. ℥ v
fibrarum rad. elleb. nigr. veri ʒ j
trageæ commun.
cremoris Tarrari ana ʒ ij
fiat omnium decoctio in q. s. aquarum stillatitiar. fumariæ & flor. nymphææ, colaturæ adde
Rhei electi seorsim infusi in aqua
melissæ cum ℈ ij, santal. citr. ʒ ij
reducantur omnia ad parvam dozin, in qua dissolve
syrupi rosar. pallidar. solut. cum
agarico ℥ j
mannæ Calabr. ℥ß
misce potio fiat, in aurora exhibenda.

Diebus intermediis syrupus Martialis dissolvatur in haustu ptisanæ laxantis paratæ cum Senna & glychyrriza vt artis est, idque tertio quoque die.

Præparetur aqua resumptiva ex succo pulpæ carnis vituli, capi, vervecis, cordis agni & vituli, extracto in vase duplici; addatur succus pomorum redolen-

dolentium lactis serum recens & sanguis nefrendis, agni, vituli longa agitatione a fibris liberatus, aliqua cinnamomi & macis, Et fiat in duplici vase distillatio: Liquori distillato addatur quarta pars vini rubri generosissimi, & fiat iterum distillatio: liquor in phiala vitrea fidelissime obturata servetur ad vsum.

℞. Syrupi de pomis redolentibus
florum veronicæ rubræ ana ℥ vj
de corticibus citr. ℥ iv
misce, instilletur spiritus Salis q. s. ad levem aciditatem, adde
confectionis Alkermes ℥ß
Servetur ad julepos, miscendo huius syrupi ℥ j, cum ℥ iv, aquæ prædictæ: exhibendo horis quinque a prandio, duabus ante cœnam, iis diebus quibus capiet syrupum mortialem: Vel si ventriculus hoc potu turbetur aliquo modo inter duos pastus, sumatur hora somni, præsertim si quam percipiat virium prostrationem, vel propensionem ad animi deliquium.

His ordine factis ad amissim, locus erit

vsualibus corroborantibus, corpus renovantibus, specificis contra atram bilem: Purgantibus ordinariis, Balneo aquæ dulcis tepidulo, sero lacti asinino & forsan aquis mineralibus, quæ omnia & singula prore nata iuxta præcedentium successum præscribentur.

Interim seduli & periti artificis manu præparetur Pastillus Bezaharticus sequens; quo nihil erit præstantius ad muniendum cor & cerebrum adversus malignorum vaporum quorumvis appulsum.

Pastillus Bezaarticus.

℞. cornu cervi Philosophice calcinati ad vaporem vini albi generosi in ramentis ligni iuniperini, Ebeni, Rhodii, vt artis est. Bezaar cervini cum oleis validissimis vitrioli & salis, ex cornu ad albedinem calcinato præparati ana

Vncias duas.

Cranii cervini

Hominis sani suspensi eodem modo præparati, *ana vnciam vnam* magisterii coralorum rubeorum

per-

perlarum
matris perlarum cum alumine præcipitati, *ana drachmas sex*
oculorum cancri
Extremitatum nigrarum chelarum cancrorum maiorum marinorum præparatorum *ana vnciam vnam & semis*
Radicis Carlinæ *drachmas decem*
contra yervæ Indicæ *vnciam semis*
Cuchinillæ mistecæ,
Lapidis Bezaar orientalis
Occidentalis *ana drachmas quinque*
Carnis Epatis, cordis & ossium vertebrarum Spinæ viperarum debito tempore captarum *drachmas duodecim*
caryophyllorum
macis *ana drachmam vnam*
ambræ grisеæ *drachmas duas*
mosci drachmam semis
cerussæ antimonii fixiss. *partem*

vnam ad quinque reliquorum fiat omnium pulvis ſubtiliſſimus excipiendus ſ. q. gelatinæ fortis cornu cervini, croceæ, addita pauca mucagine gummi tragacanch. extracta aqua theriacali ſtillatitia. Fiat paſta ex qua formentur paſtilli in formis idoneis ad vſum: ſiccentur & ſerventur in pyxide impenetrabili, loco ſicco.

Vrgente vapore melancholico, oppreſſione; palpitatione cordis aut ſævientibus aliis vaporoſis affectibus, dentur grana decem, duodecim, quindecim, viginti, In confectione alkermes, Aqua capitis cervini, Aqua theriacali, Vino aliove liquore cardiaco.

Exactè his præſtitis ſanatus Vir Nobiliſſ. genio indulgens, &c.

CONSI-

CONSILIVM VII.

In variis affectibus Perinæi gangrænam & iſchuriam ſequentibus.

Pro Nobili Viro.

Affectus deſcriptio

QVia ſtatum Generoſi ægri ſcire cupis, ipſius iuſſu paucis, ſed, ordine ipſum tibi aperiam: Reverſus huc ex magna Britannia ſæpiſſime de ardore vrinæ, nonnunquam quoque de ipſius retentione conqueſtus eſt, ſed ſumptis emulſionibus a Te præſcriptis, enematibuſque, adhibitis quoque candelulis facile reſtituebatur: Ex ſiniſtra tamen parte perinæi, a duobus aut tribus menſibus ante morbum, vſque dum fuit ruptus abſceſſus in perinæo, dolorem pungitivum, non vſque adeo

acutum tamen, continuo persensit.

Circa principium vero mensis Aprilis huius anni 1620. cum præscriptam victus rationem non satis exacte observasset, in exercitiis quin etiam corporis modum excessisset, fœtorem quendam in vrina percipere cœpit: fœtor ille paulatim adeo auctus fuit, vt mirum sit quomodo talis putredo absque febre, nausea aliisque gravissimis symptomatis in corpore tam diu delitescere potuerit: Eodem quoque tempore in fundo vrinæ materia quædam viscida, spermati ranarum non absimilis conspiciebatur.

Præterito mense Maio, cum ad Alpes prædia sua invisendi gratia profectus esset, & scopulos pedes ascenderet descenderetque, & proinde præter modum & consuetutinem incaluisset, longe graviora invaserunt symptomata: Reversus cum esset, emulsiones præscripsi; enema ex lacte aliquoties inieci: Renes vnguentis & oleis refrigerantibus inunxi, cholagogo leni corpus expurgavi, venamque in brachio

chio incidi: Et quia materiam illam fœtidam & viscidam copiose cum vrinæ excernebat, lactis seri vsum cum saccharo ad aliquot dies suasi.

His per dies xiv. observatis, exquisitissima item diæta, cum omnia salva esse viderentur, fœtor etiam vrinæ nonnihil remittere videretur, Solodurũ vocor: non diu post meum discessum malũ acerbius & crudelius quam ante sævit; non solum enim febris ardentissima & continua cum vrinæ retentione, sed & phlegmone in ipso perinæo exoritur. Ideo me absente alium Medicum advocare coactus fuit: Insistit & ille emulsionibus, enematibusque & locum affectum oleis convenientibus inungit, semicupio quoque, præ doloris vehementia, vti cogit: Interim redeo ægrumque velut in agone reperio: febris enim vehemens, syncopæ frequentes, nausea, cibi fastidium, vrinæ ardor & retentio, omniaque imminentis mortis signa aderant: phlegmone in perinæo magnitudine ovum anserinum superabat, cum maximo dolore pungiti-

vo, tumore & duritie scroti & virgæ: Dom. D. Rex ante meum adventum anodynis, discutientibus & resolventibus simul, sed frustra vsus fuerat: quare ad pus moventia transitus fieri debuit; quod hoc cataplasmate effectum

℞. rad. & folior. althææ
malvæ ana manip. j
coquantur & pistentur s. a. adde
farinæ tritici vncias duas
semin. fœnugr.
lini ana vnciam vnam
butiri recentis
olei librorum albor.
vnguenti de althæa ana vnciam
vnam & semis
croci drachmam semis
vitellorum ovorum n. ij.

misce f. cataplasma, quod calide admotum bis & ter in die: xxix. Maij, cum in medio perinæo, & quidem in ipso tauro, ruptus fuisset abscessus, pus adeo putridum & fœtens in copia effluxit vt totum conclave incredibili, imo cadaveroso odore impleret, per aliquot dies perseverante:

te: talis enim erat ſphaceloſa putredo vt totum perinæum emortuum excideret, & vlcus iigens ſuccederet.

Interim admota putredinem coercentia, vlceri vngu. Ægyptiacum meum, cum filamentis & duabus turundis, quarum vna verſus ſcrotum aſcendebat, altera deorſum verſus podicem deſcendebat, impoſui, poſtea cataplaſma ſequens

℞. farinæ lupinorum
fabarum ana vnciam vnam & ſemis
pulveris ſummit. abſynthii
Scordii
rutæ ana drachmas duas
coquantur in oxymelite ſimplici, fiat cataplaſma, cui calanti adde
aloes
myrrhæ ana drachmam vnam & ſemis

carnem autem emortuam, quoties vlcus deligatum, forfice & ſcalpellis quantum fieri potuit excidi: Pus cum penicillis ex ſpongiis in decocto ſcordii, ru-

tæ, absynthii & lupinorum, addito sale, madefactis abstersi: sic putredo paulatim, & quidem intra triduum, desiit nec vlterius serpsit: quare vsum vnguenti Ægyptiaci intermisi, & linimentum ex pulver. radicum aristoloch. rot. Irid. Florent. angelicæ, aloes item & myrrhæ, cum extracto scordii, parumque ovi vitelli mixtis vlceri imposui; captaplasmate tamen præscripto vltra hebdomadas tres vsus fui: In perinæo autem non solum cutis & caro a putredine erosa fuit verum etiam membanæ multæ putridæ, ductus vrinarii procul dubio tunicæ, exscindendæ & auferendæ fuerunt: quare tota fere vrina per vlcus effluxit ad diuturnum tempus.

Circa initium Iunii; in medio virgæ, & quidem in ipso latere dextro, tuberculum, quod ab initio fere morbi duriusculum fuerat, in abscessum abiit, qui paulo post disruptus quoque est, non tamen ad ipsum ductum vrinarium penetravit, quare adhibitis emollientibus, digerentibus & mundifican-

ficantibus haud difficulter coaluit.

Triduo a rupto in virga tuberculo, humor qui antea per totum scrotum sparsus fuerat, in imam ipsius partem, versus vlcus in perinæo decubuit, ibique extuberantiam quandam duram effecit, Ab admotione vero sacculorum emollientium, vnguenti de althæa & emplastri ex meliloto, materia ibidem collecta per vlcus in perinæo paulatim vacuata fuit.

A carne putrida & membranis sphacelatis satis mundificato vlcere, decocto traumatico ex pyrola, alchimilla, sanicula, consolida Sarracenica, artemisia & beta rubra cum vino rubro styptico vsi fuimus hoc modo, Bibit æger haustum tribus horis ante prandium, & totidem a cœna: cum siphone quoque vlceri illud bis in die calide iniecimus: duabus quinetiam cum turundis eodem decocto madefactis vlceri immisimus, vna videlicet sursum, altera deorsum versus prostatas: tandem linteum reduplicatum in eodem imbutum calide applicuimus: Non tantum au-

tem vlceri cum siphone decoctum, verum & ipsi ductui vrinario tam sursum quam deorsum infudimus: Id vero vt commode fieret, rostrum siphonis in curvum fieri curavimus.

Non autem admiratione caret in hac gravissima maximaque putredine sphincterem semper salvum & incolumem extitisse; apparet inde quod æger etiam in ipso morbi vigore vrinam semper cohibere potuerit, nec vnquam involuntaaie illa effluxerit: vlcus nihilominus, quod deorsum versus vesicam tendebat: profundum erat, & ad ipsas prostatas, quas jam pridem male affectas fuisse existimo, tendebat; Quoties autem vrinam excernebat, partim per penem, partim quoque per vlcus effluebat, absque tamen difficultate vlla & dolore: prædicto decocto traumatico in tertium mensem vsus est, ita vt paulatim vlcus plenissime consolidatum fuerit nec fistula vlla remanserit.

Præter topica, vniuersalia quoque in vsum ducta, & paululum recreatis viribus, alternis diebus, aliquando ra-

rius,

rius, tantillum terebinthinæ optimæ exhibui, cuius beneficio alvus lubrica est facta & viæ vrinariæ simul expurgatæ: Renes vnguento rosf. cum camphora inunxi, & lamine plumbea eius magnitudinis vt lumbas & os sacrum cooperiret, admota.

Nunc optima valetutine fruitur D.G. Generosus ille nec vllum incommodum gravissimi mali percipit; vrinam libere excernit, hoc solo residuo impedimento quod pruritum quendam dolorosum, vbi ante fuit vlcus percipit; In vrina præterea nonnunquam furfures depretrnduntur, ac quoties ipsam vult excernere, guttula vna materiæ viscidæ, albæ & glutinosæ in extremitate ductus vrinarii ante vrinæ excretionem apparet.

Qualis sit illa materia & vnde manet ex Te scire avet Generosus? Ego materiam illam ex labefactatis & nondum satis corroboratis prostatis prouenire existimo, esseque velut excrementum seminis, beneficio naturæ ad extremitatem virgæ detrusum.

Quærit etiamnum cur pruritus ille dolorosus in vrinæ excretione, post cœnam cum cubitum iturus est solum modo, non autem mane aut interdiu persentiatur? Arbitror ego locum illum, membrana sua destitutum, naturam noctu, cum operationes naturales præcipue fiunt, viscosa quadam & glutinosa materia in eum finem ne ab acrimonia vrinæ lædatur, munire: Inrerdiu vero vrinam, quia aliquoties excernitur, materiam illam abluere partemque adhuc debilem vellicare: Hæc si non probabilia, verisimilia mihi videntur.

Responsio.

Quod de Dominio Aubonne nuper a me empto gratulari per literas voluisti, & novæ possessioni ominari ac precari felicia, amice abs Te factum Vir ornatissime; quum præsertim eo nomine aliquando colendam tibi proponas mutuis colloquiis necessitudinem, quam literis hactenus inter nos cœptam excultamque personali consortio fovere ipse

ipſe percupio: partorum longum & tranquillum vſum mihi meiſque indulgeat omnipotens Deus, nosque Tuorum votorum compotes faciat: Brevi aſpirante Numine, ignota mihi, licet noſtra in viſurus, advolare cogito: Interim me Tui amentiſſimum redama & me tuum eſſe ſcito.

Vide quam propitium ſit nobis homuncionibus cœlum, quod vt altera manuGeneroſum ægrum noſtrum inſuperabili pene malo afflixit, ſic altera porrexit operæ opiſque tuæ remedium, cuius (ſi unquam) tempeſtiva præſentia, Vir optimus orci faucibus ereptus ex malorum Iliade redivivus emerſit: Votivam ſolvat Deo opt. max. ſanitatis autori gratiarum tabellam, Tibique Æſculapio gallum vigilantiæ hieroglyphicon offerat.

In corporibus quorum vrethram dira carunculæ carnificina diu vexavit, etiam poſt abſumptam carnem ſuperfluam & ferruminatum vlcus, pars diutiſſime debilis remanet, ſuſcipiendis fluxionibus aptiſſima, in ſubjecto præ-

sertim plethorico, sanguineo, bilioso, mobilium humorum, duri exercitii, genii liberalioris & parum exactæ diætæ: Strenue a Doctore Rege Tecum pugnatum ad arcendam phlegmonen, quæ potuisset præcaveri forsan, nisi partem opplens congestio, remediorum vi elusa, humorum digestionem & dissipationem multis parasangis superasset: partium infimarum, humidarum, excrementis vicinarum putredo summa esse solet, quam dicto ocyus corripit sphacelus, cum horrendo fœtore, qualem æger expertus est: Vietus & languens nativus calor si partes deserat, succedit immediate morticinii subiecti dissolutio: Sed Divina benignitate debellatum abs te malum, in cuius curatione plurimum hercle tribuo Traumatico vestro decocto mihi notissimo, & multiplici experimento maxime comprobato.

Tria nunc restant de quibus meam poscitis sententiam 1. Pruritus eo loci vbi fuit vlcus, post cœnam saltem infestus, totó die imperceptibilis, 2. Vri-

na

na furfurum plena, quæ talis non continuo sed per intervalla funditur, 3. Purulentum excretum, quod in apice glandis, ad meatus vrinarii summitatem congestum, , vrinam præit & ab ipsa expellitur.

Primum tribuo tecum parti adhuc tenellæ, quam vix adhuc tegit cicatrix, eaque adeo mollis & tam exquisiti sensus, vt (deterso per iteratam diurnis horis vrinæ excretionem muco quo totus ductus per somnum delibutus veluti circumvallatur) facillime lædatur vrinæ acrimonia nervosum corpus, frequenti insuper excretricis sollicitatione irritatum: Ad hoc incommodum firmetur exsiccantibus cicatrix: Iniectiones vulnerariæ fiant in vrethram, additis ochra insipida vitrioli, ad summum calcinati & saccharo Saturni: Suffitus excipiatur perinæo in sella perforata, ex thure, mastice, sandaracha, succino, aloë, myrrha, addito antimonio crudo, necnon eiusdem antimonii cinnabari, in parva quantitate.

Furfuracea num ex renibus prope-

ant, quos vt plurimum trahit in consensum glandularum prostatarum diuturnum malum? Num ex vesica ob longam vicinarum partium intemperiem, tumores, solutionem continui, scabie quadam laborante?

Materia viscida, alba, videtur quid redolere πυῶδες, eamque arbitror vel per διαπήδησιν, ex tenui vlceris membranula exsudare, vel a prostatis vlcerosam duritiem patientibus fundi, quæ glandulæ cum excrementitium mucum, à semine longe diversum, naturaliter contineant, eumque oblinendo ductui destinatum, ad facilem & indolentem seminis & vrinæ excretionem, si debiliores fuerint, humoris quantitas excedit vulgo naturæ modum, multisque sub gonorrheæ specie imponere solet: Huic symptomati prædictæ proderunt iniectiones, suffitus, quibus si acidularum potus ex artis legibus subnectatur, & tandem pilulæ ex terebinthina mastichinatæ, per mensem vnũ & alterum deglutiendæ exhibeantur, nos in perfecta curatione omne

punctum

punctum laturos confido : Longa est huius mali historia, cuius, faxit Deus vt cum ad vos venero, videam catastrophen; Si quid peragendum restet, communi fiet consilio, Interim Viro Generoso auxiliatrices manus dare perge, Vale, &c. Londini 23. Januar. An. 1621.

CONSILIVM VIII.

In Iſchuria ab affectu Renum calculoſorum

Pro Nobilii quodam.

Affectus deſcriptio.

NObiliſſ. N. conſtitutione corporis calidus ac ſiccus, ſexageſimum tertium ætatis annum ingreſſus; cuius partes nobiles adhuc velut integræ ſunt, exceptis renibus, præcipue ſiniſtro: Ab ineunte ætate caſtra ſequutus eſt, & proinde labores & moleſtias multas ſuſtinuit; hinc factum eſt vt anteannos viginti defluxionibus ad articulos obnoxius eſſe cœperit: Vbi intemperies calida epatis, continuo vapores mittendo ad cerebrum, haud parum auxit malum: Horum dolorum arthriticorum & defluxionum cauſa etiamſi Generoſitas ſua D. D. de la

la Riviere & D. D. Quercetani, aliorumque medicorum vsus esser consiliis & remediis, & quidem cum successu, nihilominus tamen gravissimos ac diuturnos sustinuit dolores & cruciatus, ita etiam vt tandem in nodosam podagram abierit, & in lecto per multas septimana sub are coactus fuerit: Interim tamen cessante dolore, præter domesticas & privatas occupationes, publicis etiam & quidem etiam magni momenti negotiis præfuit, ac strenue incubuit: Quia autem domesticis suis medicamentis, a prædictis Medicis præscriptis ad arthriticos dolores arcendos, causamque mali diminuendam hactenus cum fructu vsus fuit; neque etiam exiguum fructum ac commodum ex fonticulis quos gestat, percipit, Gener. Tuam literis non onerasset, nisi ante annum alius affectus, in quo consilium & auxilium a Tua Gener. expetit, supervenisset. Vt autem negotium penitus intelligatur, paucis illum ob oculos ponam.

Xviij Junii superioris anni 162c,

cum in lauto convivio cibis crudis, & frixis ventriculum onerasset, & vinum præter consuetudinem aqua fontana refrigeratum bibisset, eructationibus & nausea correptus fuit: Cum vero alvus quoque substitisset, sine consilio Medici, xxij. die, paulo ante prandium nonnihil terebinthinæ sumpsit, cujus beneficio bis alvus subducta fuit: Sed quid fit? circa primam noctis, cum vrina plane substitisset, dolores acerbissimi, nausea, tormina & vomitus supervenerunt: Ego 23. dicti mensis eum invisens, exanimem fere præ doloris vehementia inveni: Venter prædurus & vesica propter copiam vrinæ, mirum in modum extensa erat: Suasi vt enemate laxato ventre catheter immitteretur: Sed quia Nobil. æger operationem hancce propter ductus vrinarii angustiam (quam naturalem esse refert) summopere aversabatur, petiit vt omnia alia præsidia tentarem antequam catheterem immitterem.

Enemata itaque aliquot infudi; semi copium ex radicibus, herbis, floribus

&

& seminibus emollientibus, laxantibus & dolorem sedantibus præscripsi, sacculos ex iisdem simplicibus paratos applicui, & ventrem, vti & perinæum, oleo liliorum albor. & amygdal. dulcium inunxi: Cum vero omnem diligentiam adhiberem, vrina tamen non flueret, & dolores reliquaque symptomata magis magisque adaugerentur, xxvj die, circa nonam noctis potiunculam ex granis tribus laudani, confectionis Alkermes ℈ j, cum decocto pectorali parumque aquæ cinnamomi dissolutis exhibui: Huius medicamenti beneficio eadem nocte bene quievit, & vrinam inter dormiendum copiose excrevit; An autem arenulas & lapillos simul reiecerit, notatum non fuit: Verum post dies aliquot lapillum cineritii coloris & porosum, sed valde exiguum in matula invenimus: Ab eo tempore dolores aliquoties quidem sensit, præcipue e regione sinistri renis, verum applicato sacculo ex radicibus althææ, ex malva, parietaria, chamomilla, meliloto & seminibus emollientibus ac

flatus discutientibus, dolores remiserunt, neque gravia vsque adeo symptomata supervenerunt: Interim tamen lapillos aliquot rubicundos, duros & asperos ab eo tempore reiecit: Etiam ante dies xiv, in postremo suo morbo.

Quod superest, exactam optimamque victus rationem observat: per intervalla quin etiam vino medicato ex agarico, Senna, rhabarbaro, cremore Tartari & herbis quibusdam appropriatis tempore vindemiarum parato, primo vias communes, deinde, videlicet sequenti aut tertio post die, vias vrinarias terebinthina expurgat; tandemque non nihil aquæ ex radicibus aperientibus, saxifragia & similibus bibit, sed nunquam nisi corpore prius rite expurgato: Scire vero cupit Gener. Æger, Terebinthina sit lavanda necne? hac enim in re non consentiunt Practici: hactenus ex meo consilio illota vsus est, subtiliores enim eius partes, quæ vias vrinarias petunt in lotione abire verisimile mihi videtur, &c. 3. Xbris 1621.

Responsio,

Morbi quoad causam materialem, congeneres sunt Calculus & Arthritis, loco tantum differunt & conditione succi malum committentis, qui laxos membrorum articulos occupans, Salis dissoluti speciem refert: Renes & vesicam obsidens, Tartarum coagulatum repræsentat: Graphice describis, Vir Ornatissime, symptomata quibus conflictatur acerbissime Vir Generosus quorum lenitionem, imo si sperari possit per remotionem causarum omnimodam sublationem, vt poscit æger, tu in votis habes, sic ego ipsi ex animo opto.

Nodosa & tophacea podagra Medica respuit auxilia: nunc tantum estis solliciti de subinde adveniente vrinæ suppressione, ab arenulis perangustis meatibus sæpe numero impactis quæ lotio exitum intercludunt.

Generationem calculi potenter impedit ad superiora materiæ viscidæ & tartareæ revulsio, eiusdem per vomitum

exclusio,post liberaliores epulas & largiorem potum: Hoc semel in mense vel alternis mensibus fiat, a coena, vt per somnum immediate subsequentem corpus refocilletur & spiritus recreentur.

Circa vltimam Lunæ quadram, purgetur corpus medulla cassiæ cum Therebinthina & Rhabarbari pulvisculo: Quatuor matutinis consequentibus detur ℈ j vel ʒß Tartari vitriolati ex Crollio in sua Basilica descriptione præparati: post assumptionem iusculi hoc sale conditi, & radicibus, aperientibus medicati, cum additione summitatum tenellarum malvæ & vrticæ vrentis, Vir Generosus equitet, siquidem membrorum impotentia aliud remedis genus non admittit.

Clysteribus emollientibus & refrigerantibus, addito electuario antinephritico Quercetani, alvus subinde evertatur, renes contemperentur.

Acidularum potus non est futurus inutilis, licet forsitan aliquantum Arthritidi ob irritationem fluxionum incom-

commodus: Attamen leve malum præsens, emergente bono, eoque non exiguo, mercari operæ pretium duco.

Sufficiant ista ad præcautionem: Vrgente Ischuria (si quando præter spem recurrat) clysmate admodum emolliente, additis oleis amygdalarum dulcium & scorpionum, atque therebinthinæ eluatur sæpius alvus.

Foveantur relaxantibus, emollientibus, diureticis partes in quibus sabulosa hærebit saburra: Semicupium (si ratione exoletorum membrorum non sit grave) ex iisdem præparetur, addito oleo multo.

Ad deturbandos obices vias obsidentes, detur Tartarus vitriolatus præscriptus ex aqua parietariæ, vino albo, oleo amygdalarum dulcium: Liquor raphani cum saccharo Cantio paratus optimus est: Lapide Prunellæ in ptisana vulgari, vel aqua parietariæ soluto, adiecto syrupo de althæa nihil in hoc affectu præstantius: Vias lubricas reddet conserva florum malvæ vulgaris & rosæ idonea tempestate præparatæ, cui

addatur pars tertia pulveris glychyrrizæ, gummi Arabici & pruni æquis proportionibus commixtio, Capiat Dominus instar iuglandis mane, per quinque aux sex dies, superhausto vini albi momento, idque ante menstruam purgationem & juscula Diuretica.

Dolorum acerbitas Laudano exhibito; quoties opus fuerit demulceatur: Pluribus Virum Generosum onerare salutis auxiliis nec volo nec debeo: Faxit omnipotens Deus vt hisce remediis sæva, quæ strenuum Ducem exercet, carnificina bonis avibus possit averruncari.

Datum Londini die 17. Febr. 1622.

CONSILIVM IX.

In Virgæ caruncula

Pro Nobilissimo Viro.

Affectus descriptio.

GEnerosus N. optimo corporis habitu præditus, robustus & iam 57. ætatis annum prætergressus, natura calidus & siccus est: Cum ante annos xij ex immoderato ac nimis violento coitu gonorrhæam contraxisset, eaque aliquandiu laborasset, quadam nocte sanguinem purum in coitu loco seminis copiose effluxisse refert: Ab initio, & quidem per multos annos, cum propter verecundiam morbum celasset, penitusque neglexisset, paulatim difficultas vrinæ sequuta est, quæ tamen secundum victus rationem, & exercitiorum violentiam nunc vehementior nunc vero remissior fuit: interim tamen a multis annis vrinam vix vnquam libere, & sine aliquo conatu & ardore excernere

potuit æger: Inter mingendum quoque dolores per totam fere virgam perſentit, & furfures ſæpiſſime in vrina apparuerunt, atque etiamnum apparent, Lotium non recta, ſed nunc in hanc, nunc vero in illam partem excrevit: A multis quoque annis materia quædam purulenta continuo per membrum virile exſtillavit, ſed abſque dolore, & nonnunquam, quamvis raro, poſt excretionem vrinæ, guttula vna atque altera ſanguinis ſequuta eſt: In coitu, etſivoluptas minor eſſet ſolito, liberos tamen multos ex vxore ſuſcepit.

Cæterum, cum ſuperiori æſtate propter negotia publica, & quidem magni momenti, maximum iter celeriter eques expediret, pars male affecta adeo concuſſa, contritaq; malum quinetiam adeo exacerbatum fuit vt ſymptomata omnia quæ recenſui, mirum in modum adaucta fuerint, Quapropter circa finē menſis Septembris, cù ad ipſum accerſitus eſſem, corpuſque ſemel atque iterum cholagogis expurgaſſem, ſemicupio vſus eſt æger, ſyrupum quin-

etiam

etiam violatum & de althæa, cum aqua radicum aperitivarum, (vt esset velut vehiculum syruporum) per intervalla exhibui, perinæumque linimento anodyno, renes vero vnguento refrigerante, quotidie bis terve inungere iussi, Quæ quidem medicamenta non sine fructu adhibita fuere: remisit enim dolor, & vesicam minori cum difficultate exonerare ægrotus cœpit: Cum itaque omnia salva esse (de carunculis enim & inveterato morbo mihi adhuc nihil constabat) sperarem, ad meos me contuli, & quæ præterea agenda ægro ipsi atque domesticis peragenda reliqui.

Non diu post meum abitum, quum morbus iterum recrudescere cœpisset, alius quidam Medicus in consilium quoque adhibitus fuit: Is corpus iterum cholagogis expurgavit, syrupum violaceum & de althæa cum aqua petroselini: emulsiones quinetiam seminum frigidorum maiorum & amygdalarum dulcium maximo cum successu exhibuit; perseverante dolore cum iterum advocatus essem & æger morbum

inveteratum esse nobis aperuisset, inter nos constitutum fuit vt quid mali subesset stylo exploratorio cathetereque explorarem: Quapropter corpore cholagogo ex syrupo rosato solutivo composito, nec non electuario de succo rosarum conflato, iterum expurgato, & cathetere immisso, carunculas diversis in locis reperi, præcipue versus sinistrum latus ductus vrinarii: quæ carunculæ etiam nunc adeo obstant, adeoque sunt dolorosæ, vt in hoc vsque tempus ulterius quam media pars penis censeri possit; neque cathetere neque siphone, aut candelis cereis explorare potuerit æger, qui instrumenta & medicamenta ipsemet hactenus applicare voluit: Vlterius itaque vsque nunc medicamentis pervenire non potui, etiamsi in prostatis non leve malum subesse, imo radicem mali in ipsis delitescere non dubitem: Si enim ex diuturna ista gonorrhæa ductus vrinarius exulceratus fuit indeque carunculæ excreverunt, quanto magis de glan-

-dula-

dularum istarum vitio atque exulceratione suspicari nobis licebit? Dolor præterea, (quamvis obscurus) quem Generosus æger ante menses circiter duos, vt postea dicam, circa podicem sensit, malum aliquod ibi subesse denotat: quandoquidem vbi dolor ibi & morbum esse Hippocr. & experientia fidem faciunt: Vrina quoque superiori autumno aliquoties involuntarie, imo & inter dormiendum effluxit: procul dubio propter sphincteris, qui glandulis istis proxime adiacet, labefactionem, & quam cum prostatis habet Sympathiam, maximumque dolorem quem æger antea passus fuerat.

Explorato meatu vrinario, & repertis carunculis, sacculum ex radicibus, herbis, floribus & seminibus emollientibus, resolventibus & dolorem lenientibus calide applicuimus, totumque perinæum linimento anodyno & emolliente inunximus: decoctum quin etiam emolliens siphone in ductum vrinarium iniecimus: Verum, quod ante dixi, rostrum siphunculi,

ratione doloris, nunqam satis profunde immitti potuit, nihilominus curationem ad votum nobis succedere sperabamus sed frustra: Cum enim per dies aliquot corpus violento quodam exercitio iterum commovisset æger, morbus novum insultum præbuit, cuius causa non tantum affectus in meatu vrinario exacerbatus fuit, verum etiam tertiana ægrum invasit: quapropter inceptam curationem caruncularum ad tempus negligere coacti fuimus: Iterum corpus præscriptis medicamentis cholagogis expurgavimus, venam in cubito dextro secuimus, optimam victus rationem, refrigerantem scilicet & humectantem instituimus, & quæ acrimoniam vrinæ, ebullitionemque flavæ bilis frænare solent propinavimus: lumbos, quinetiam regionem epatis, vnguento refrigerante vnximus.

In ductum vero vrinarium collyrium ex mucilagine seminis cydoniorum, aqua rosacea & plantaginis extracta, cum cerussa lota, tuthia præparata, cornu cervi vsto & præparato

si-

ſiphunculo iniecimus: Hiſce per dies aliquot adhibitis remediis febris & dolor ille acutus in meatu vrinario remiſiſſent, de dolore quodam obſcuro circa podicem, & e regione proſtatarum conqueſtus eſt æger, ſed applicato ſacculo ex floribus chamomillæ, meliloti, ſambuci, roſis, abſynthio & ſimilibus dolor iſte remiſit, Taudem candelam ceream emplaſtro de ranis cum mercurio obductam, in meatum urinarium tam profunde quantum æger ſufferre potuit, ipſe immiſit, idque in eum finem vt explorarem an hoc modo carunculæ emolliri atque diſcuti poſſent: fortiora enim medicamenta propter exquiſitum ſenſum, quo æger præditus eſt, nondum adhibere auſus fui: Candelæ autem, quod minime reticendum, quoties eas extraxi, vndique materia viſcida & purulenta obductæ fuere: Ex quibus coniicio meatum vrinarium variis in locis exulceratum eſſe, quod etiam Generoſus æger, dum roſtrum ſiphunculi aut candelam ceream immittit, facile percipit: Atque hæc

sunt quæ hactenus, Vir Amplissime, circa affectum huncce à me observata fuere, una cum enarratione medicamentorum adhibitorum.

Quæritur nunc 1. An sursures, qui hactenus in vrina apparuere scabiem vesicæ, vt voluit Hippoc. 4. aph. 77. in Generoso nostro denotent? Ego, salvo tamen tuo iudicio, sursures non ex vesica, sed ex ductu vrinario provenire existimo: Vesica enim scabie laborante subsidentiam vrinæ non solum sursurosam, verum etiam vrinam ipsam esse idem Hippocr, testatur: At in hoc ægro vrina non crassa, sed semper (præterquam cum febri laboravit) naturalis fuit, & sursures in admodum exigua quantitate excrevit: sursures itaque nihil aliud quam crustulas ex materia purulenta & viscida concretas, a natura in illum finem procreatas, vt essent veluti tegumenta vlcerum in meatu vrinario existentium, esse verisimile est, quas tamen crustulas vrina cum effluit, emollit, ab osculis vlcerum separat & secum educit.

II. An medicamentis quibuſdam per os ſumptis,aliiſque topiciscaruncula extirpari & vlcera in meatu vrinario ſanari poſſint? Nos fruſtra tentari Generoſo ægro ſemper indicavimus.

III. Si Topica adhibenda, an ea quæ recenſui ſufficere poſſint, an vero fortiora ab Andrea Lacuna, Alphonſo Ferreo, & aliis commemorata, in hoc ſubiecto tali ſenſu prædito vt vix candelam ceream emplaſtro de ranis, vti dixi, obductam, ſufferre poſſit, adhibenda? Dubitamus.

IV. An in proſtatis malum aliquod ſubſit, necne? De hoc enim æger ſemper, nos vero nunquam dubitavimus, idque ob cauſas ſuperius commemoratas.

V. An materia aliqua purulenta,quæ per tot annos per penem exſtillavit, purum fuerit ſemen necne? Ego plane ſentio non ſemen, ſed vitioſam materiam ex ſuperioribus partibus corporis eo delapſam fuiſſe: Ex diuturna enim gonorrhæa, imo etiam ex immodico coitu calidum innatum extingui, humi-

dum radicale absumi, corpusque humanum contabescere sciunt Medici: Id vero quia in Generoso nostro ægro (qui semper robustus & optimo corporis habitu præditus fuit) minime accidit, non semen purum sed vitiosos humores effluxisse sequitur: Hæc propterea adscribo vt demonstrem malum aliquod in prostatis delitescere, materiamque illam suppeditare: Ex renibus enim & vesica minime defluere materiam illam, vrina quæ semper fere pura & vt plurimum digesta & laudabilis, (præterquam quod furfures in ipsa apparuerunt) fuit, fidem facit: Vnum tamen obiicit æger, nimirum se antehac nullum percepisse dolorem circa podicem, ac proinde nullum ibi fuisse antea malum? Respondeo cum Hippocr. duobus doloribus simul, nec tamen in eodem corporis loco existentibus, vehementiorem minorem obscurare: Cum itaque caput penis, propter concursum nervorum, exquisitissimo sensu sit præditum, mirum non sit si dolor isto in loco (ante-

quam

quam anodyna, iniectiones & consolidantia adhibuimus) vehemens, alterum circa prostatas (quarum sensus non usque adeo exquisitus) obscuraverit: Ex quibus perspicuum fit collyria reliquaque medicamenta non absq; fructu adhibita fuisse, multumque de iis sperandum esse, si profundius immitterentur.

VI. Cum ante hac aliquoties Terebinthina, pulvere liquiritiæ involuta cum fructu vsus fuerit æger, Quæritur possitne quoque Spiritus Terebinthinæ, in corpore hocce, alioquin valde bilioso tuto exhiberi?

VII. An solo vsu acidularum, hoc est sine topicis, affectus, cum in prostatis, tum etiam in ductu vrinario sanari possit? Nos semper dubitavimus, Et si enim acidulæ vias vrinarias valde abstergant, carunculas tamen minime absumere posse existimamus.

VIII. An fomenta illa emollientia, anodyna, viasque vrinarias relaxantia secundum rationem adhibita fuerint? An vero eorum vsu carunculæ magis

accreverint, vti quidam ægro persuadere voluit; etiamsi affectus contrarium nobis demonstraverit &c.

Responsio.

RESponsionem ad tuas, ante annum ad me datas, vel cudere vel mittere supersedi hactenus, Vir Doctissime, quod Generosus ille, in cuius gratiam scriptæ fuerant, de suo ad nos adventu spem diu fecerit nobis, eamque non irritam tandem præstito eventu confirmarit: Quocirca cum in erudito tuo scripto totam recenseres morbi, quo ipse conflictabatur, historiam, & a me longa locorum intercapedine dissito peteres de agendis Consilium, vanum duxi ea scribere, quæ dato ad manus subiecto reipsa facere, atque in ægri compendium præstare satius fuit. Quid igitur in nostro solo Britannico passus sit, quid cũ ipso egerimus accipe.

Ὑπερσαρκώσεως in vrethra latentis, mictionis difficultas & meiendi modus cum suspicionem iniicerent, cereolo explo-

exploratum deprehendi malum, cuius caufam gemino, vt aiunt, ab ovo retexens, quindecennalis iftius carunculæ primordia gonorrheæ tribuenda inveni, in cuius inflammatoria tentigine, rupta per coitum, vt vulgus vocat chorda; vel, vt magis artificiofe, fiffa membrana vrethræ, inflammationis & vi tumoris contractæ ac brevioris, poft largam hæmorrhagiam (qualis ad iftos conatus & violenta ἀποσπάσματα confequi folet) remanfit vlcus, ex quo paulatim fuccrevit fungus, tumor videlicet præter naturam, atque in meatu morbus, nulla alia ratione quam fuperflui per exæretica fublatione tuto certóve averruncandus.

Solent fpongiofi ifti thymi purulentam exfudare faniem, quæ minus accurate huius affectus penetralia rimantibus fub fpecie gonorrheæ plerumque imponere confuevit: Hinc puris filamenta per vrinas fluitantia primo intuitu vtrique noftrum apparuerunt; cuius materiæ partem a proftatis etiam defluere tecum arbitror, quas male

mulctavit, & per longissimum tempus afflixit intemperies malignitate non carens, caloris nativi destructrix, actionum omnium labefactatrix.

Perpensis sedulo singulis difficultatibus, præsertim vero delicatissima ægri natura, cuius exquisitissimus sensus vel levissima Cheirurgiæ præsidia pro sævissimis tormentis habet, manum admovi operi, & præmissis vniversalibus, sæpius iterata blandi cathæretici per cereolum applicatione, totam absumpsi carunculam, exiguo sane cum dolore, in minus molli verruca, dimidiam fere meatus vrinarij longitudinem, cuius dimensionem vix tres digiti latitudine sua adæquassent: Non leve movit negotium colli vesicæ proximitas, cum ad finem ventum est, imprimis autem exiguum illud tuberculum quod osculo dehiscente viam dat semini in vrethram, cuius moles tumore aucta ab humorum affluxu, minus perito artifici fecisset fucum, atque exedentium longiorem suasisset vsum.

Verum hoc tibi sit a me in Carun-

culæ curatione secretum, plus cunctando quam festinando promoveri: Quotiescunque vlceris labia remediis irritata intumescunt, ea si lenientibus mulceantur, subsident, & (mirum dictu) pertinacissimi obices intra dies paucissimos per se evanescunt.

Ita contigit Generoso nostro ægro, qui nunc Dei Optimi, maximi beneficio tam immunis est a chronico, & iam pene in habitum converso morbo, quam fuit vnquam: Patet regia seminis & vrinæ via, atque amplo, continuo, recto filo ducitur lotium, quod nuperrime stillatim, magno etiam conamine exprimebatur.

Dempto superfluo, restitit vlcus oblongum, respectu partis magnum, causæ vero vtcunque malignum, quod vsque & vsque detersum, desiccare atque ad cicatricem perducere indesinenti labore hactenus moliti sumus: Vnicum est post ferruminationem, soliditatem atque duritiem cicatrice procurare, id quod nec levibus nec paucis, vel medicamentis vel diebus perfici potest in parte

quam vrinæ torrens quotidiano flumine alluit: Si per publica negotia licuisset ægro diutius apud nos commorari, curationi addidissemus colophonem: Defert tamen in ista discessus sui necessitate remedia & consilia secum, quibus absentiæ nostræ iacturam resarciat.

Confirmationis ergo, atque vt quicquid glandulis inhæserit, tollatur radicitus, & succidatur ansa novæ infirmitati, suasi vt repurgato ex arte corpore, proximo vere diætam sudorificam aggrediatur, qua nihil vtilius autumo, cum ad vniversalis causæ correctionem, tum ad partis roborandæ vtique & valide desiccandæ restitutionem in integrum.

Cæteras consilij mei minutias in prolixo scripto, atque in arena decernes quid primum quid postremum præsens rerum facies suaserit: Curationum animæ sunt temporum opportunitates, quas sectari earumve momenta arripere absenti denegatum.

Ex ipsius Generosi ore intelliges quibus artibus vtar in debellando perni-

tioso

tioſo hoſte: qua providentia ſæviſſimorum ſymptomatum eludam carnificinam; qua ſedulitate eorundem præſentiam ferociam mitigem.

Epiſtola excreſceret in volumen ſi vellem cuncta perſequi: Ne tamen publico bono invideam meam in hac artis particula ſolertiam, ſi quando ab aulicis curis reſpirare mihi licuerit, luci tradam meos de caruncula commentariolos, quos informes fœtus politioribus ingeniis & peritioribus, atque in artis operibus magis exercitatis lambendos tradam lubens: Neque enim mearum lucubrationum amore ardeo, nec meis maiora vel meliora accudi non poſſe credo.

Vt facias exæretici noſtri periculum, eiuſdem tantillum mitto, quod tamen ſit ad quatuor ingentes carunculas penetrandas & exæquandas ſatis.

Si tardius opus perfecerit, animum ne diſpondeas, tuto & iucunde operari ſatius quam cito & cum periculo: Vanus nunquam medicamenti erit effectus, quem tamen accelerabis pro li-

bitu mercurij præcipitati additione: Sed quid ego noctuas Athenas: Istud habeto benevolentiæ meæ symbolum, si maius & solidius desideraveris, neque tibi id denegatum iri scito.

Ad quæstiones tuas nihil respondeo, si meum postulas de iis quæ Generoso ægro vel suasisti olim, vel administravisti testimonium, quicunque te calumniantur, discant peritis in arte esse credendum, & me secundum artem omnia abs te præstita asseverare &c. *Datum Londini 5. Calendas Februarij* 1616.

CONSI-

CONSILIVM X.

In Catharro

Pro Nobili quodam

Gallice transmissum.

DOMINE,

MAlorum amicis meis advenientium particeps fio, in eorumque cõsensum trahor, si præsertim ii sint quibus obsequia mea devovi, genio ad id impellente: Audio catharrum tibi molestum de die aliquas inducias concedere, per noctem vero multo cum labore exacerbari: Eiusmodi affectuum indoles est vt per circuitus nocturnos ingravescant, quo tempore phlegma cæteris humoribus prædominatur.

Iam satis superque cum repurgatum sit corpus tuum vniversum, superest jam speciatim emundandum cerebrum,

ac deinceps, mediante deſiccatione, corroborandum.

Eamob rem autor ſum vt matutinis horis, duabus ex ſerie diebus, demum alternis, ad aliquod tempus vtaris gurgariſmate ex duodecim vini albi cochlearibus compoſito, aceti quatuor, mellis tribus, & duobus ſinapi, contriti & vt moris eſt diſtemperati: Tepeſcat ea mixtio eiuſque cochlear vnum vel alterum aſſume, gargarizando ac ſedulo exſpuendo quicquid phlegmatis in os à cerebro eliciet: Iteretur hic gargariſmus quinquies, ſexies, imo ſepties, donec caput depletum & levius factum percipias, Sin faucium aliqualis ardor ſuperſtes ſit, definet is gargariſatu ex temperatiſſimo oxycrato.

Parari cura pulverem ex maſtiches drachmis ſex, ſuccini flavi drachmis tribus, benzoini duabus drachmis, roſarum rubr. ſemin. coriandri ana drachm. ij ß. hoe pulvere mane & veſperi nocturna capitis operimenta ſuffumigentur, aut potius ſtupæ pileo con-

confutæ, vel chartacea calantica perpetuo gestanda, superimposito illi pileo: Apprime enim necessarium & ad mali præsentis curationem, & imminentis gravioris prophylaxin, vt tota hyeme adversus frigoris iniurias muniaris: Mane instituantur frictiones summorum humerorum & brachiorum totiusque spinæ secundum eius longitudinem, per lintea moderate calida: Cervici admoveatur panis recens e furno eductus per medium dissectus; Aut potius matutinis horis cucurbitulæ siccæ.

His omnibus obseruatis, nisi venter secedat, laxandus erit, cui rei conducent clysteres: Sin ab eiusmodi remedio abhorreas, vtere prima mensa prunis cum senna decoctis: Si Consilium meum vtile tibi fiat, abunde erit mihi satisfactum, &c.

Ad Pestis crudeliter grassantis Præcautionem & Curationem

Remedia,

Communi D. D. medicorum ordinariam operam Regiæ Regis Angliæ valetudini ex officio præstantium; consensu præscripta; eiusdem Maiestatis pharmacopæo consignata, Die 6. Iulii anni 1625.

Prophylactica ad pestem

Iusculum medicatum:

Pro ientaculo Regis Iusculū Sorbeat eius Maiestas jus capi alteratū *foliis* oxalidis, oxytriphilli, portulacæ, borraginis, buglossæ, calendulæ, melissæ, pimpinellæ, flor. veronicæ rubr. *fruct.* berberis, rasura cornu cervi: In cuius colatura ad ℥ viij, dissolvantur mag. corall. dulc. perlar. an ℈ j, crystall. oxalid. & oxytriph an. ʒ j, m. Si desint crystalli, instilletur ex olei Sulph. per campanam extracti, quousque modicam brodio conci-

conciliet aciditatem: Rex ius istud, antequam cubiculo exeat, carpore ab excrementis vacuato, capiat, & prandium ad tres horas differat: Quod si molesta sint juscula & ientaculi varietatem appetat ventriculus, quotidie mane sint promptu sequentia ad nutũ E. M. exhibenda

Gelatina e cornu cervi.

℞. rasuram pertenuem & latam cornu cervini e recenter occiso animali extracti ℥ j ß.

Aquæ fontanæ lib. ij.

Bulliant ad mediæ partis consumptionem non tollendo spumam: mox fiat per pannum stamineum colatura, cui adhuc calenti addatur pro lubitu Vinum Rhenanum, succus limonum aut citrii mali, aquæ cinnamomi tantillum, ambræ grisea grana pauca, color flavus illi concilietur gran. ij croci, inclusi nodulo ex tela rara, qui liquore imbutus sæpius exprimatur: Gelatina calens effundatur in vasa murrhina, & finatur congelari in loco frigido.

Alia Gelatina magis cardiaca.

℞. cornu cervi rasi ℥ j ß.
florum borraginis
buglossi ana pug. iv
flor. calendulæ
veronicæ rub. an. pug. j
summit. melissæ man. j
Aquæ fontis lib. ij
vini Rhenan. opt. ℔ ß
Coquantur donec restet ℔ j cui adde
Gelatinæ mororum rubi Idæi
vvæ crispæ
Rob de riber ana ℥ ij
Aquæ cinnamomi cochlear vnum
Ambræ gris. gran. iv
moschi orient. gr. j
Omnia levi calore liquata fundantur, ponanturque in vasis murrhinis & sinantur refrigerari ad vsum.

Biscoctum ex corticibus Citrii mali.

℞. Cortic. citr. recent. flav. & alb. remota saltem parte acida ℔ j bulliant per horam vnam in aqua fontis & detracto vase ab igne sinantur in infusione

per

per horas xxiv in vase terreo: aqua effundatur, cortices linteo mundo optime ficcentur, terantur in mortario marmoreo in pastam, addatur duplum sacchari in aqua rosar. flor. arantior. & melissæ soluti; coque in Electuarium solidum addendo ambræ griseæ ℈ j mosch. orient. gr. v. magister. perlar. corallor. rub. an. ʒß lapid. bezahar. orient. & occident. subtiliss. triti & in porphirite cum aqua melissæ lævigati an. ʒ j m. fiant morsuli instar conservæ rosar. solidæ: Capiat E. M. vnum vel alterum mane pro ientaculo: prædictis superbibat Rex cerevisiam limpidam & probe defæcatam, infusionis pimpinellæ & vlmariæ, flor. borraginis, buglossi, summitatum melissæ.

Syrupus Cardiacus.

Caulis Angelicæ solo adhuc affixus, & suprema parte per transversum sectus, sacchara crystallino subtilissimo trito repleatur, bombace obturetur tegaturque putamine nucis, & post duos tresve dies dissolutum in syrup. saccharum effundatur in vas idoneum, & hoc

modo sufficiens eius syrupi quantitas paretur, de quo cape ℥ viij, Syrupi mororum rubi Idæi & de acetositate citri an. ℥ iv. ambræ gris. gr. vj moschi nodulo inclus. gr. ij olei sulphur. q. s. ad gratam aciditatem: Servetur in ampulla obturata ad vsum, qui erit sumendus mane ad ℥ß loco prædictorum prophylacticorum.

Aliquando comedat butyrum recens in pane extensum cum foliis oxalidis & trifolii acetosi cum pauco sale, haustumque cerevisiæ supradictæ cum herbis nominatis superbibat.

Tabellæ hypoglottides.

℞. boli Armenæ in aqua rosar. lotæ ℥j
terræ Sigill. Lemniæ & Strigoniensis an. ℥ß
cornu cervi ad albedinem vsti ʒ x
magister. perlarum
corallorum
oculor. cancri dulc. an. ʒ vj
Ossis de corde cervi ʒ iij
fragmentor. hyacinthi
Smaragdi,
crystall, præpart. an. ʒ ij

lapidis contrayervæ dicti, qui cum
herbæ ſucco in India præparatur ℥ß
Bezaar orient. & occident. an. ʒ j ß
radicis zedorariæ
tormentillæ an. ℈ v
cortic. citri condit. ſaccharo ʒ ij ß
Ambræ griſ. ʒ j
moſchi optimi ℈ß

Omnia pulveriſentur ſubtiliſſime & excipiantur mucilagine ſemin. cydonior. extractæ cum aqua roſar. & addito ſacchari duplo fiat paſta, ex qua trochiſci lento calore ſiccandi in vſum ordinarium: teneantur in ore ſenſim deglutiendo, iſque diſſolvatur præſertim quoties E. M. loca ſuſpecta per tranſibit.

Trochiſci Bezahartici.

℞. Cryſtallor. acetoſ. ſylveſtris
trifolii acetoſi ana ℥ j
Terræ Strigonienſis ʒ vj
C. C. ad albedinem vſti
magiſterii perlarum
corallor. dulc. an. ʒ v
Oſſis de corde cervi ʒ iij

radicis contrayervæ
tormentillæ an. ℥ß
cordis & Epatis viperarum debito tempore collectarum ʒ ij
lapidis bezahart. Orient & Occident an. ʒ ij
ambræ grisæ ʒ j
moschi opt. ℈ß

Sacchari crystallini duplum pondus omnium: Fiat omnium alkool excipiendum mucagine semin. cydoniorum extracta in aqua melissæ vel rosarum, vel flor. arantior. fiat pasta, ex qua trochisci vtendi vt supra, quorum portio poterit acui guttis aliquot olei angelicæ, vel eius quod ex resectis eius caulibus maturis excidit sine expressione.

Pomum ambra.

℞. ladani purissimi ℥ iiij
benzoin
gummi carannæ
stiracis calamitæ ℥ iij
ligni aloes
radicis angelicæ
zerdoariæ an. ℥ß

calami

calami aromat. ℥ j
ligni Rohdii
santali citr.
iuniperi
cedri ana ℥ vj
flor. lavendulæ ℥ ij
cortic. citri
arantiorum
flor. Ireos
maioranæ ana ℥ xij
garyophillor. ℥ vj
ambræ gris. ℥ iij
moschi opt. ʒ j

Terantur subtilissime resinæ in mortario calido, contundantur misceanturque omnia & fiat addita suffic. quantitate balsami Peruviani pasta, ex qua formentur pilæ gestandæ vt odorentur.

Liquor Pestilentialis odorandus.

Quoniam Rex ab olfactu aceti abhorret, præparanda aqua odorata sequens ad specierum infusionem

℞. flor. Ireos ℔ j
fol. maioran. man. vj
thymi vulgaris

Serpilli an. m. iij
ocymi man. iij
melissæ man. v
Salviæ
rorismarin.
lauri an. m. ij
flor. Sambuc. p. vj
rosar. rubr.
vetonic. rubræ
genistæ Hispan.
syringæ an. pug. viij
rasuræ ligni cedri ℥ vj
cinnamomi ℥ vj
vini Canariæ generosi ℔ vj
Aquæ ros. ℔ xviij
Omnia simplicia quam recentissime ponantur in vas duplex, & affusis liquoribus fiat in balneo per refrigeratorium distillatio vt artis est.
℞ radicum petasitidis
enulæ
gentianæ an. ℥ iiij
corticis Vinterani ℥ iij
radicis angelicæ
valerianæ mai.
imperatoriæ

carlinæ an. ℥ ij
ligni Rhodii
iuniperini
calami aromat.
galangæ
zedoariæ an. ʒ x
fol. ſiccor. ſcordii
meliſſæ
thymi citrati
Salviæ
maioranæ
roriſmar. an. m. j
rutæ man. ij
malabat.
dictamni Cret. an. ℥ ß
florum Sambuci an. pug. iiij
lavendulæ
Stoechad. vtr. an. pug. ij
corticum arantiorum
citri flaveſc. an. ℥ ij ß
garyophyllorum ʒ xij
nucis moſchatæ
macis an. ʒ ij

Omnia conciſa & tuſa irrorentur vino malvatico, dein ponantur in lagenam lapideam, iiſque affundantur

aquæ distillatæ præscriptæ ℔ viij
aquæ rosarum
flor. Iasmini
arantiorum an. ℔ ij
ponantur in fimo vel balneo per quatriduum; mox fiat colatura portionis alicuius istius liquoris in vsum præsentem pro Rege: Qui liquor magis odoratus reddatur, addito nodulo continente gran: aliquot ambræ & moschi.

Hoc liquore imbutæ spongiæ includantur pyxide eburnea perforata, quæ vtique à Domino circumferatur.

Magmati affundi poterit acetum & fieri noua infusio pro aulicis, addita maiori quantitate florum lavendulæ, cortic: citri & caryophyllor: Addantur etiam theriaca & Mithridatium, vt fiat Acetum theriacale.

Suffitus humidus pro Cubiculo Regis.

℞ Ireos Florentinæ ℥ vj
radic. enulæ
angelicæ an. ℥ iv
corticis vinterani

flora-

ſtoracis calamit. an. ℥ iij
cinnamom. interior. ℥ j
calami aromat. ℥ ij
ligni Rhodii
juniperini an. ℥ ijß
cortic. citri flavi
benzoes an. ℥ v
zedoariæ,
galangæ an. ℥ xij
folior. ſicc. maioranæ
ſalviæ
roriſmar.
thymi an. man. ij
flor. lavendulæ pug. vj
caryophyllor. ℥ x

Omnia contuſa & conciſa ponantur in vas lapideum affuſis aquæ roſar. opt. ℔ x cum aceti acerrimi ℔ ij, vas quarta ſui parte vacuum ponatur in MB. & ſinatur fieri inſuſio per tres dies, dein reponatur in vſum: Dum fiet infuſio, vas claudatur veſica bubula, hoc liquore in laminam ferreã candentem proiecto, fiat quotidie ter quaterve ſuffitus in cubiculo Regis, vel cum eodem fiat

quod dicitur Caſſoleta , eo in cameræ angulo ebulliente : tunc autem poterunt addi magis odorata, vt benzoin , ſtorax calamita, ambra griſ. vel hic liquor infundetur in Caſſoletam Hiſpanicam globo argenteo cententam , & fiat vt artis eſt ebullitio.

Suffitus ſiccus pro conclavibus Aulæ

℞. ligni Rhodij
juniperin.
cedrini
abietini an. ℥ iiij
maſtiches
thuris
Sandarac.
Colophon. an. ℥ iij
gummi guaiaci ℥ iij
balſami ſicci
gumm. Carannæ
ſtoracis calam. an. vnc. iij ß
benzoin vnc. x
roſar. rubrarum
corticis Vinterani
cinam. interior. an. vnc. ij ß
m. omnium fiat pulvis craſſiuſculus,
cuius

cuius portio inspergatur prunis ad ad suffitum.

Prædictis speciebus si addantur succini ʒ ij vel ʒ iij etsi non sit adeo gratus, efficacior tamen erit.

Trocisci pro suffitu indusii & vestium Regis.

I. ℞. rosar. Damascen. post Solis ortum collect. ℔ß benzoini ℥ ij
m. f. longa in mortario trituratione pasta ex qua formentur trochisci in vmbra siccandi.

℞. Istorum trochiscor. in pulver. redactor. ℥ j
moschi gr. j
zibeth gr. iij
balsami Caraman ℈ß
fiat cum aq. rosar. & pauco gumm. tragac. troch. siccandi, & in pyxide clausa reservand. ad vsum matutinum.

II. ℞. trochisc. de rosis vnc. vj
pulver. belzoini vnc. ij
moschi gr. j
zibethæ gr. xvj
aq. rosar. q. s. f. massa

III. ℞. pulv. ſubtilſſ. ligni iuniper.
belzoini an. ℥ vij
moſchi ℈ j
aq. roſar. eum muiag. g. tragac.
q. ſ. f. maſſa.

Aqua Angeli ſi irrorentur ſtrophia, bene erit, huius autem aquæ reſidentia incorporabitur pro paſtillis ad ſuffitum & cubiculi & induſii & aliarum veſtium.

Aqua Angeli

℞. ligni aloes
ſtoracis calam. an. ℥ß
benzoin ℥ iiij
nucis moſch.
ſantal. citr.
caryophyll. an. ℥ ij

Coquantur in aqua roſac. ea quantitate quæ ſupernatet 4. digitis vaſe clauſo, lento igne, per diem & noctem in cineribus vel arena, f. colatura, cui adde

aquæ roſac. opt. ℔ iij
florum arant.
iaſmini
moſchi ℈ j

Ex

Ex magmate calente formentur pastilli.

Balsamus ad nares.

℞. balsami Peruviani ʒ iij
olei angel.stilat.vel si habeatur ex caulibus resectis decidui
de corlic. citri ana ʒ ij
rorismarin.
iuniper. stillat. an. ʒ j
rosar. stillat. ʒß
butyri arantior.
iasmini opt. an. ℥ß
ambræ gris. ℈ iv
moschi orient. ℈ ij
zibett. ℈ ij

Omnia vt decet misceantur lævigando in porphirite & f. balsamum inungendo mane antequam Rex exeat.

Oleum succini sæpe cum spiritu vini recenti rectificatum optimum.

Oleum de scorpionibus Matthioli efficax: Si Dominus concionem auditurus, vel hominum catervam admissurus, eo vngat pulsus & regionem cordis.

Victus ratio sit refrigerans & exsiccans, aër mutetur & turba abigatur.

Præter iſta prophylactica ad præſentis mali curationem teneantur parata ſequentia.

Aqua theriacalis deſcripta in Pharmacopæa Londin. p. 12.
Antidotus Saxonica vera.
Electuarium de ovo, vegetabile ac minerale.
Pulvis rubeus Pannonicus alter Pharmacop. Auguſtan. p. 114
Pulvis griſeus Cæſaris. ibid. p. 3.
Species liber. ib. p. 137.
Diaſcordium magiſtrale Mayernii.
Diaſcordium Fracaſtorii
Theriaca Andromachi.
Londinenſis antidotus p. 91.
Mithridatium Damocratis.
Confectio Alkermes.
Conf. Hyancinthina.
Salia Petaſitidis
Vlmariæ
cardui bene d.
actes
rutæ
ſcordii

juni-

juniperi

Oleum e ſcorpionibus Leonis Pontificis.

Species ad emulſionem ex ſemin. citri, napi & lactis perlarum.

Purgantia iſta ſint in promptu

Tryphera Perſica Meſuæi, vel Iohannis Damaſceni Pharm. Auguſt. p. 56.

Pilulæ Rufi

maſtichinæ Fernel.

Grana angelica cum herbis cardiacis.

Consilium Galliarum Regi oblatum contra Pestem,

Gallice conscriptum.

Pars curativa.

SImplicis pestis, vuius nulla alia febris comes est, hæc sunt indicia, Pulsus exiguus, languidus, exilis, inæqualis: Virium debilitas, leipothymiæ, vomitus & anxietas: Calor nihilominus adeo modicus est vt febris insensibilis fit: Nulla adest sitis, nullus dolor, vrinæ quales benevalentium : fato tamen ægris cedentibus in ista morbi lenitate, contra opinionem & spem.

Si pestis putridam febrem adiunctam habeat, hæc aderunt simptomata, acutissimus capitis dolor, sopor, delirium, anhelitus fœtor cum dyspnoea, sitis inextinguibilis, anorexia, vomitus vrgens, æstus internorum viscerum, cum-

cum refrigeratione extremorum, vrinæ turbidæ, confuſæ, flammeæ; alvi excrementa ſummè fœtent.

Si peſtis ſimplex ſit, in vſum ducatur hoc compoſitum.

℞. Ovum recens, effuſo albumine e pleatur croco, aſſetur ſub calidis cineribus, dum indureſcat penitus, tum ablato cortice teratur addendo
dictamni albi
tormentillæ
angelicæ
baccar. iuniperi an. ʒ j
caphuræ gran. iij
miſce omnia in mortario cum optima terebinth. vel mithridatio veteri ad pondus omnium.

Aſſumantur grana xx cum ana aquæ fontanæ & vini albi, ter dozin iterando intra horam, ſi contingat a ventriculo per vomitum expelli: Demum illico hora elapſa iniiciatur enema ſimplex, ad excluſionem fœcum, quibus ſæpe contagium inhæret: quo refecto protinus ſudor ciendus exhibita aqua ſequenti.

℞. radicum acetosæ
dictamni albi
gentianæ
tormentillæ
baccar. iuniperi an. ℥ß
Semin. cardui bened.
citri an. ℥ ij
mithridat. veter. vnc. j.
rasuræ ligni Sancti vnc. ij
aquar. oxalidis
vlmariæ
card. bened. an. lib. j

infundantur spatio 12. horar. super cineres calidos tum distillentur in MB, Assumantur aquæ dictæ vnciæ duæ vel tres cum ℥ß syr. limon. sustinendo sudorem per horas 5. aut 6. pro virium tenore, vitato somno dum ille erumpit, ægro interim præbendo sugendas citri taleolas in frigida infusas, baccas oxyacanthæ, cerasa elota, quo frigescat os, & similia.

Sic corde munito, vacuatis excrementis, ac veneno per hidrotica expulso, porrigentur ægro iuscula ex oxalide, lactuca, cichorio; condientur

tur cibi succo acetosæ, arantiorum, limonum; crebro porrigatur alimentum sed paucum, ne oneretur ventriculus: liberalior potus concedendus, cum noxia sit sitis: exhibeatur fontana cum liquiritia & plurimis citri taleolis infusis, non intercedente coctione aut ebullitione: Iudicio tamen nostro vini vsus concedendus est, non obstante calore, ad tutelam cordis quod crebris leipothymiis exolvitur: Vinum vero debile sit, tenue, austerjusculum pro febris gradu, si præsertim ægro arrideat.

Paucus sit somnus, ac singulis horis temperandi æstus gratia os colluatur aqua vel simplici aut vino pauculo diluta: ægro interea hilaritas concilianda, spe sanitatis illum fovendo, cum eiusmodi in morbo mœrore & timore nihil æque perniciosum sit.

Demum æger in loco sereno degat, aëre recenti crebro per portas & fenestras admisso, quæ præsertim Septentrioni obversæ sint: Illis remediis, vna cum diæta, sic vsurpatis, eximium a quibusdam censetur axillas & inguina

oleo scorpionum aut liliorum inungere, addita theriaca; idque iteratis vicibus, eliciendi venenum gratia, cor eõ pacto ab eo vindicando.

Necessaria non videtur sanguinis missio, nisi adiuncta sit febris putrida pesti, cum intensis doloribus, inflammationibus, anxietate, dyspnoea, vigente plethora, aliisve similibus accidentibus repletionis sobole: mittendi sanguini; copiam non tam ex vbertate eius quam virium tenore dimetiendo ac ægri robore: quod indicationũ medicinalium canon ac norma generica esto.

Paucis, quibuscunque mediis malo obviam eundum, illud a limine oppugnando, antequam confirmetur & radices agat: Initium fiat à potione cardiaca, ter eam intra horæ spatium præbendo, si ventriculus respuat: Eodem tempore iniiciatur enema, ac cito fiat sanguinis missio, nisi quid obstet, exhibita paulo post aqua sudorifica; ita vt in intervallo horarum sex eiusmodi præsidia & remedia administrentur:

Pro-

Procrastinata venæ sectio inutilis est, cum eam omittere præstet quam in vsum ducere exoriente Bubone : Perniciem intentat, non medetur, qui id præstat.

Ad Bubonem.

Plurimi sola scabiosa decocta vtuntur, contrita & in formam cataplasmatis deducta, addita exungia porcina : Ab eximia qua pollet vi in eiusmodi affectu, nomen Bubonis curatricis, (chasse bosse) adepta est:Illi cataplasmati quidã addunt liliorum bulbos aut cæpas sub cineribus coctas, quibus contusis ovorum aliquont vitelli, fimus columbinus,ac fermentum adduntur, omnia simul olei liliorum q. s. subigendo; postmodum calide admovent, alternis horis renovando : Singulæ olei vnciæ theriacæ drachma adiiciatur.

Ad Carbunculum.

Eam in rem satis esse posset sola scabiosa vel acetosa, sub cineribus coctæ cum ovorum vitellis & butyro recenti forma cataplasmatis, singulis horis removendo : malvæ folia, althææ parietariæ..

Cætera desunt.

Consilium pro Gutturis constrictione a vaporibus melancholicis ex hypochondriis elatis.

Dom Bouvardi Ludovici XIII Galliarum Regis Archiatri.

Gallice datum.

EX enarratione compressionis Gutturis nequaquam fixæ & stabilis, non continuæ, citra vlcus, tumorem & inflammationem: Et perceptionis agitationis in hypochondriorum regione, e qua vapores acres & calidi efferuntur ad guttur vsque, canalem & tubum camini, in cuius extremo malum aliunde profectum elucescit, non secus ac acris pituita pinnas narium exulcerans, & bilis podicem inflammans & vellicans in dysenteriis, quanquam malorum illorum causa aliis in locis deli-

delitescat, Existimamus affectum hunc symptoma tantum esse causæ internæ, hypochondriorum scilicet jecoris aliarumque adiacentium partium insigni intemperie calida & sicca affectarum, ob quam adstringitur alvus fitque raptus omnium humorum tenuium & serosorum in venas, cæspitante copia bilis aliorumque humorum crassorum in primis mesenterii venis & viscerum naturalium cavitatibus.

Hoc posito fundamento, facile est per diætam & generose refrigerantia & humectantia ac evacuantia opem ferre: Quod si ex voto valetudo non statim consequatur, non ideo cessandum a remediis: Intelligenti Medico verbum; Diætam ipse sibi præscribat, per generosa refrigerantia, sciat is me intelligere aquas minerales debilissimas; quales sunt Monfrenenses, semel aut bis in anno vsurpatas: Per devacuantia, audio sanguinis missionem e brachio sat frequenter celebratam: Ptisanas laxativas ex cassia & Senna; Alias purgationes leviores ex iisdem cum syrupis

rosarum & florum Persicorum : Balnea vniversalia ex aqua dulci temperata, Lactis vsum, eiusdem serum purificatum, infusa fumaria ; Lac asininum vbertim haustum : pergendo in horum vsu pro vehementi & habituali morbi contumacia, quod alias procul dubio incrementum capesseret gravioraque symptomata induceret.

CONSI-

In eodem effectu

Domini de Arduynes de S. Iaques medici Nosidochii Charitatis Parisiensis.

Gallice datum.

COmmunicatio nobis est facta affectus quo laborat Dom. N. qui, meo judicio soboles est intemperiei viscerum nutritioni destinatorum, e quibus copia vaporum in caput assurgit, qui deinceps in guttur & partes adiacentes decumbunt: partes revera affectæ sunt interstitia musculorum laryngis & ossis yodis.

Ad curationem huius mali, convenit frequens purgatio & iterata, instituenda per ptisanam vsualem sequentem.

℞. Ptisanæ communis ex radice cichoris paratæ & floribus buglossi libras duas: in quibus infunde folior. oriental. ℥ ij, Fiat colatu-

ra & paretur ptisana, de qua sumat duos vel tres cyathos in die, vnum ieiuno ventriculo, alterum paulo ante meridiem, tertium circa quartam pomeridianam.

Peracta hac purgatione, in cuius vsu pergendum per quinque aut sex dies, tundenda est primo basilica dextra, postmodum sinistra: Huic sanguinis missioni succedet balneum per septem aut octo dies: Cætera remedia topica, inutilia omnino sunt, vt olea & cataplasmata ex nidis hirundinum; peractis enim prioribus remediis sanitas succedet: Si tamen aliquid ex isto affectu superstes sit, facile erit causæ eius specificæ prospicere; hoc vero in casu de successu monebimur,

Eiusdem pro Eodem.

E Gallico in Latinum.

EX scheda ad nos transmissa in qua recensentur symptomata Dom. N. affligentia, Colligere licet mali aliqua-

qualem immunitionem accidisse, atque id oriri a vaporibus in caput conscendentibus per gutturis vias: quorum vaporum cum minor sit copia & siccitas, hinc tanta nonsequitur ac ante partium distensio: sed e contra intra primam regionem iisdem coercitis, maior inde quam prius hypochondriorum sequitur distensio: hinc oritur affectionis species quam melancholiam flatulentam vocamus, multo iam levior: Nec refert inquirere adsitne phlogosis aut inflammatio illis in locis Certissimum enim hoc, vbicunque latet humor melancholicus atrabilarius, ibi semper adesse quoque intemperiem coniunctam, Ratio est quod vaporum præsentia supponat calorem, qui eiusmodi vapores suscitet.

Ad huius autem affectus curationem, remediis iam præscriptis insistendum, pergendo in vsu sequentium.

Initium fiat à venæ sectione, nisi jam peracta fuerit, ac primo ferienda basilica, postmodum saphena, Intermedio tempore vsus sit continuus se-

micupii, cui insidens assumat æger scorzoneræ decoctum, admisto syrupo pomorum simplici, non omissa pimpinella: Tertio aut quarto die ab encathismate, modo sequenti purgatio erit facienda.

℞. decoctionis prædictæ ℔ j in qua infunde folior. oriental. ℥ j In colatura dissolve pulpæ cassiæ mundatæ ʒ ix, fiat iterum colatura & fiat aposema in tres dozes sine syrupis: addendo singulis dosibus syrupi de epithymo ℥ j, Et fiat apozema sumendum in balneo:

Post celebratum balnei vsum admovebuntur hirudines ani margini: Et postea fiat insessus, pelvi aqua calente plena supposita, vt suscitentur hæmorrhoides: quæ si natura duce possent apparere, bonum erit omen, Et postea perseverandum in vsu remediorum alterantium, addendo radicē capparum atque lignum tamarisci, hisque ita rite exactis, quomodo se habeat æger tunc nobis renuntiabit.

Vsu acidularum & vini chalybeati paulo post restitutus ager.

CONSILIVM in Epilepſia

Pro Nobili Virgine Anonymi Medici.

Gallice datum.

QVamvis morbus Nob. Virginis Epilepſiæ nomine, indigitandus ſit, confirmatæ & radicitus infixæ, quæ plurima iam eluſerit remedia, futurum tamen ſpero, vt Deo benedicente, ab illa liberetur progreſſu temporis, chronicorum morborum ſummi Medici; atque ætatis mutatione, nec non temperamenti (quæ annis climactericis obtingit; ſeptimo ſcilicet quoque anno, ope innati caloris, magis ac magis vegeti redditi) ſuperetur vitioſa illa diatheſis: vbi præſertim ſtato tempore natura corpus puellæ ab immunditiis repurgabit, familiari ſexui fluore ſuperve-

niente: Id vel magis sperare licet, quod qui præsentes invadenti paroxysmo adstiterunt, signaque præcurrentia adnotarunt, idiopathicam esse negant, imo potius per sympathiam productam; asserunt hoc est a cerebro male constituto eius originem non esse arcessendam, sed omnino à partibus inferioribus, & præsertim visceribus (quibus per affinitatem consentit cerebrum) è quibus crassi vapores sursum ascendunt, somni maxime tempore, quos calor ad interiora tunc irrepens, suscitat e propria minera: Manifestum id ex dolore in parte ventris superiore ante paroxysmi insultum percepto, turbulentisque insomniis illum antecedentibus, viscerum a vitiosis humoribus infarctum indicantibus, accedente forsan lumbricorum minera, ætati illi familiari; vapores primum fundente, terrifica illa insomnia suscitantes, postea insultum Epilepticum, obstructo spirituum animalium commeatu, hinc ad tempus eorum actione intercepta, donec scilicet dissipentur illi vapores, aut ad partes

infe-

inferiores tranſmittantur.

Iam cum mea ſententia pravi illi humores & vitioſa minera, rebellis illius & moleſti morbi cauſam primitivam & antecedentem conſtituant, ſperare quoque licet ad illius ſublationem cum tempore ſubſequuturam effectus remotionem, iuvante Divina benedictione: Eoque magis quod omnia ex methodo forte præſcripta non fuerint, nec præſertim in vſum ducta remedia Chymica, quorum ope morbi pertinaciſſimi ſuperantur, quæ rectè in vſum ducuntur præmiſſis levioribus.

Curationis primus ſcopus erit corporis ſentinam expurgare ope medicamenti emetici & purgantis notati A, propediem aſſumendi ex dupla iuſculi quantitate, horæ ſpatio deambulando vt in actum erumpat, identidem aſſumptis iuſculi ſupra teporem calidi, aliquot cochlearibus vbi nauſea acceſſerit, quo vomitus facilior fiat: Si forte medicamento operante paroxyſmus Epilepticus ingrueret, terrori is eſſe non debet, cum effectus ſit commotionis

humorum ab illo agitatorum, qua desinente desinet & simul accessio.

Secundus esto, morbificos illos humores apparandi præscripto cum in finem decocto, signato B. cuius assumendus haustus sex ex ordine diebus, mane, horis duabus ante prandium.

Tertius occurrit, humorem sic præparatum purgatione excludendi, potionis forma, litera C notata: haurietur illa horis duabus ante iusculum liquidissimum: bihorio post concedatur prandium, domi interim tota die se contineat.

Quartus scopus erit, Vapores illos paroxysmi Epileptici authores, alio traducere, excitato in loco convenienti fonticulo, tibiæ scil. parte domestica. Procuranda demum indesinens excrementorum cerebri evacuatio, quæ iuncta vaporibus ab imis partibus elatis, ad horum appulsum liquata, malum intendunt, demum liquefacta, per guttur delabentia, prius à cerebro expressa, stertorem in pectore pariunt; ante & post paroxysmum manifestum: quam cerebri

cerebri liberationem ab excrementitiis illis humoribus consequemur alio fonticulo in cervice parato, quem semestri exacto occludi patiemur, altero in brachio excitato si scopus fuerit.

Quintus scopus specifica spectat, cerebri robori destinata litera D. signata, quorum vsurpatio Pharmacopæi arbitrio committitur.

Sin morbus remediis obluctetur, ad efficaciora transitus fiet, Chymica nempe, præstantissimis huius ævi Medicis familiaria, DD. Quercetano & de Mayerne, indigitata à litera E.

Nec non ad vsum fimi pavonis, quem specificum huius remedii remedium censeo.

Si protrahantur paroxysmi, exhibendum cochlear vnum vel alterum aquæ hirundinum Rondeletii, Imo aquæ benedictæ Rulandi: atque ad incisionem phlegmatis stertorem inducentis, præberi poterit cochlear vnum oxymelitis scyllitici cum olei amygdalini pari quantitate.

His remediis accedat exacta vitæ nor-

ma, probis ingestis alimentis: Prandium cœna largius esto, quæ decubitum longe præcedat, lente postea deambulando quo facilior sit concoctio: Temperet sibi ab alimentis omnibus calidioribus, condimentis, aromatis, leguminibus, radicibus pastinacæ, brassicis capitatis, alliis, cæpis, porris, castaneis, aliisque flatulentis aut vaporosis, vel difficilis concoctionis: Quoad potum, abstinentiam a vino probo omnino, ad aliquod tempus, cum eiusmodi morbi incentivum sit eximium: cuius vice vtatur decocto radicum Chinæ, pæoniæ, pauci calami aromatici, & aliquot betonicæ foliorum: Vitet crepusculum, omnesque externas aëris iniurias; caueat à violento exercitio; animi passiones, præsertim metus & mœstitia declinentur quantum licebit.

Medicamentorum designatorum series.

℞. croci metalorum ritè ppti gr. vj.
vini albi ℥ j ß
cinamomi gr. xv

fiat

fiat infusio per noctem, postea
addesacchari ℥ß
coquantur ad consistentiam syrupi dilutioris, vtatur vt præscriptum, signa A.

℞. radic. polypodii
cichorii
scorzoneræ
cortic. tamaricis
rad. pæoniæ ana ℥ß
folior. betonicæ
chamædr.
fumariæ ana man. ß
flor. lilii convallii
salviæ
hyssopi
buglossi
primulæ veris odor.
folior. ceterach. an. pug. j
calami aromatici
visci quercini ana ℥ j

bulliant in s. q. aquæ per bihorium, prius diem integram infusa, postea colentur, & cum ℔ ij sacchari dulcorentur, ac cum ovi albumine clarivicentur; Notetur B.

℞. fol. Sennæ mundator. ℥ ij
agaric. trochisc.
cortic. ellebor. nigr. an. ℈ ij
semin. anis. ℥ j ß
salis Tartari ℈ j
spir. vini gtt. aliquot
infundantur per noctem in decoct. superioris ℔ ß ad cineres calidos: In expressionis ℥ iv dissolve
syrup. de pomis cum senna Regis Sapor. ℥ j
cathol. opt. pro ore ℥ ij
Notetur litera C.

Si non satis operata fuerit hæc purgatio, iteretur die sequenti, addendo confect. Hamech ℈ iiij.

℞. pulver. de Gutteta Monspel. ℥ j
visci querni
rasuræ cranii hum. an. ℥ ij
misce fiat pulvis, cuius capiat ℨß vel etiam ℈ ij cum sacchari ℈ j & superbibat cochlear vnunm vel alterum Aquæ Epilepticæ Langii aut Aq. Epilepticæ hirundinum Rondeletii, Signa litera D.

Vtetur singulis matutinis, horis 2. vel

vel ʒ. ante prandium : horis vero vespertinis & quidem eundo cubitum, capiat morsulum sequentis conditi, seu etiam ℥ ij vel etiam ℥ß.

℞. Conserv. rosar. solidæ ℥ j ß
cuticulæ citri
flor. betonic. an. ℥ß.
pulv. prædicti de Gutteta Monspel. ʒ ij
corallii
succini alb. pprat. an. ʒ j
sacchari ad pondus omnium.

℞. Aquilæ albæ Quercetani, i. e. Mercurii dulcis, sexies aut septies meteorisati gran. xv.
resinæ scammon. gr. v.
Involvantur cum pauco pomo cocto & sumantur ex arte, Notetur hoc remedium lit. E.

His remediis ad normam mei præscripti vtetur, vt & fimo pavonino, necessitate vrgente & idoneo tempore, quod designaturus sum.

Illud vero mihi excidit, quo scil. maior fiat diversio humoris morbifici, ab exhibita purgatione notata lit. C.

aliquot sanguinis vncias e vena tumentiore prope malleolū alterutrius pedis; mittendas esse: Ac peracta hac sanguinis missione, duos excitandos esse fonticulos. E re quoque erit, vt proba fiat concoctio, ac reprimantur vapores, post singulos pastus assumere cochlear vnum sequentis pulveris digestivi.

℞. panis biscocti ℥ j
pulver. coriandri
semin. carvi ana ʒ iij
rosarum rub.
corall. rub. an. ʒß
sacchar. ad pondus omnium
M. F. pulvis pro vsu dicto

Remedium Chymicum constans ex Aquila alba Quercetani, aut resina vel extracto Chymico Scammonii, cum spiritu vini parati, iuxta Schroderum, Calomelanos est Turqueti: Singulis mensibus, ante quodque novilunium renovandum erit. aucta vel imminuta dozi resinæ scammonii, prout plus aut minus operabitur, aut aquilæ albæ dozi.

His adamussim observatis à malo gravissimo liberata est Nobilis Virgo.

INDEX

A

Balsamus

FINIS.

ERRATA.

Pag.	*Linea*	*Lege.*
4.	2.	ἀπιοσπασμάτιον
11.	21.	terreum ab
21.	16.	indurescunt
23.	11.	calor languidus
24.	9.	alia levia medicamenta
31.	2.	frequens
34.	16.	quæ, potentissimum est,
59.	8.	*dele* præstentissimi,
62.	14.	trasiiit simul cum
63.	8.	insidiis
65.	3.	Cotton, transmisi,
	11.	qui, 17. patriæ vbi
72.	20.	ππρυγώδης
78.	vlt.	vsurus
81.	15.	impressionis &
85.	22.	veronicæ, *& vbique vbi additum rubræ*
95.	10.	vsu
94.	15.	*dele* per.
95.	1.	*dele* si, 10. vsu, 20. infusionis
96.	2.	transmissæ, 17. accidentium
97.	18.	integram
105.	3.	aliquid, 20. martialem, *lin. vlt.* amussim
181.	3.	Nosodochii.